SVERIGES
VETERINÄRFÖRBUND
Box 12 709
112 94 STOCKHOLM

BESÖKSADRESS: **Kungsholms Hamnplan 7**

E-POST: *office@svf.se*
HEMSIDA: *www.svf.se*
TELEFONTID: 9.00–11.30, 12.30–16.30
(MAJ–AUGUSTI: 9.00–11.30, 12.30–16.00)

KANSLI
TELEFON: 08-545 558 20
TELEFAX: 08-545 558 39

Ordförande:
KARIN ÖSTENSSON, *leg vet*
TELEFON: 08-545 558 22
MOBIL: 070-461 14 46
BOSTAD: 018-46 21 21
E-POST: *karin.ostensson@svf.se*

Kansli- och ekonomichef:
PER CARLSSON, *pol mag*
TELEFON: 08-545 558 21
MOBIL: 070-567 12 35
BOSTAD: 08-650 44 32
E-POST: *per.carlsson@svf.se*

Förhandlingschef:
ANDERS LEFRELL, *jur kand*
TELEFON: 08-545 558 25
MOBIL: 070-418 07 99
BOSTAD: 08-765 91 19
E-POST: *anders.lefrell@svf.se*

Generalsekreterare SVS:
CHRISTINA AROSENIUS, *leg vet*
TELEFON: 08-545 558 24
MOBIL: 070-717 73 19
BOSTAD: 08-651 09 65
E-POST: *christina.arosenius@svf.se*

Informationschef
JOHAN BECK-FRIIS, *leg vet*
TELEFON: 08-545 558 33
MOBIL: 070-717 73 25
BOSTAD: 018-54 11 71
E-POST: *johan.beck-friis@svf.se*

Ombudsman
AMELIE LOTHIGIUS, *jur kand*
TELEFON: 08-545 558 26
MOBIL: 070-788 70 47
BOSTAD: 08-26 25 39
E-POST: *amelie.lothigius@svf.se*

Ekonomiassistent
BIRGITTA LARSSON
TELEFON: 08-545 558 23
E-POST: *birgitta.larsson@svf.se*

Sekreterare
MARIANNE LUNDQUIST, SVS
TELEFON: 08-545 558 27
E-POST: *marianne.lundquist@svf.se*

Chefsekreterare
AGNETA SVENSSON, SVF
TELEFON: 08-545 558 28
E-POST: *agneta.svensson@svf.se*

Plusgiro: 83 80-8 Allmänna kassan
15 39 33-7 Understödsfonden

Bankgiro: 530-52 22 Allmänna kassan

SVENSK
VETERINÄRTIDNING
se sista sidan

Sälj hästen, adoptera bort barnen och släng ut vedpannan

Så ser framtiden ut för besiktningsveterinärerna om Livsmedelsverket (SLV) får som de vill.

SLV vill omförhandla alla anställningsavtal med besiktningsveterinärerna och göra om dem till regionvikarier. De tänker sig att alla ska ha tjänstgöringsskyldighet i hela regionen. På detta sätt ska man kunna utnyttja den befintliga besiktningsveterinärkåren till att täcka upp för varandra vid sjukdom, semestrar och andra ledigheter.

Visst kan man ha sådana tjänster, men då ska de vara bemannade av veterinärer som valt tjänsten med öppna ögon och som vet vad som gäller. En sådan tjänst ska naturligtvis ha en lön som kompenserar för ett kringflackande liv inom regionen. Den typen av lösning kan vara både utvecklande och lärorik för en ung veterinär som därigenom får se många olika arbetsplatser. Men att föreslå att en veterinär, som jobbat länge och som valt yrket just för att få ha ordnade förhållanden, ska bli skickad runt till olika ställen med allt vad det innebär – det är närmast oförskämt.

I mina ögon är det också väldigt osmart av SLV att skapa oattraktiva tjänster som ingen vill ha. Är det sådan kö av sökande till besiktningsveterinärjobben idag, lär den kön snabbt försvinna. Vem vill ha en besiktningsveterinärtjänst som innebär att man inte kan ha ett fungerande socialt liv med möjlighet att skjutsa sina barn till fotbollsträningen eller delta i en studiecirkel?

Det är inte bara SLV som har idéer om att försämra arbetsvillkoren och göra arbetet mindre attraktivt. Liknande tendenser finns inom Jordbruksverket/distriktsveterinärorganisationen. Där har man valt att lösa problemen med att privata veterinärer lägger ner jouren genom att tvinga granndistrikten att joura över större områden. Likaså slår man ihop distrikt av andra skäl och skapar nya jättedistrikt som klart minskar attraktionsvärdet hos tjänsterna. Den tiden är förbi när veterinärens yrke är ett kall och man accepterar vilka villkor som helst.

Det gäller naturligtvis för alla som söker jobb att noga kontrollera vilka villkor som anges i det skriftliga anställningsavtalet. Har man väl accepterat genom att skriva på är det som det är, om man inte väljer att byta jobb. Nu är det stor brist på veterinärer och antalet lediga veterinärjobb är många. Detta syns också på att arbetsgivarna får bjuda till för att få behålla sina veterinärer. Ett par djursjukhus som är klara med förhandlingarna har fått upp sina löner med åtta respektive nio procent. Distriktsveterinärerna har infört ett nytt debiteringssystem, som mycket preliminärt tycks öka arvodesinkomsterna med 20 procent. Mycket av detta är ett återtag av tidigare tappat arvode, men ger ändå en fingervisning av läget.

Att veterinärlönerna ökar är också helt i linje med veterinärförbundets strävan att höja statusen på veterinäryrket. Den allmänna meningen vid det stora förhandlingsdelegationsmöte AVF höll i januari, var att veterinärerna borde upp med 10 000 kr/månad jämfört med idag och med hänsyn till lönerna i övriga samhället.

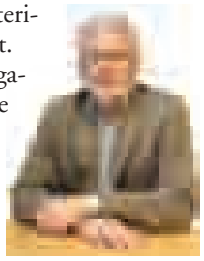

HANS BOSTRÖM
ordförande i AVF

innehåll

ledare av H Boström

Sälj hästen, adoptera bort barnen och släng ut vedpannan 3

reportage av S Fredriksson

Ring, ring bara tjugofem för en signal 6

vetenskap – granskade artiklar

Svensk fältstudie
Optimal användning av doramektin hos förstagångsbetande nötkreatur av J Höglund m fl 11

Litteraturstudie
Malignt melanom hos hund av U Kjellman 19

månadens epiztel 25

vilken är din diagnos?

– EKG 28
– Svar 48

allmänt

Högskoleverket vill införa AT för veterinärer av J Beck-Friis 31

debatt

Bristen på jobb ett svek mot forskarutbildade av A Ekström 34

insänt

Vad är en veterinär? av J Arnemo 36

disputationer

Biomekanisk analys av skritt och trav hos ridhästen 39

ansvarsärenden

Kunde inte operera akut magomvridning av J Beck-Friis 41

Missade aspirerade veteax hos hostande hund av J Beck-Friis 43

från styrelsen

Rapport från förbundsstyrelsen i februari 2008 av M Widell 47

in memoriam 51

noterat

- Vårdprov till veterinärprogrammet 29
- MRSA anmälningspliktigt för veterinärer 38
- SVA kritiserar klimatutredning 38
- Kårobligatoriet för studenter slopas 48
- Regeringen tillsätter ingen kattansvarsutredning 53
- Klonad kamphund 53
- Riksomfattande protester mot mulesing 54
- Veterinärer belönade för uppfinning 54
- 15 djur i kö till nytt hästkrematorium 64

kongresser & kurser 57

kåseri

Kokoo kokoon karonkan koko konkkaronkka av R Krokfors Wretemark 65

specialistkompetens 66

Vetpoint

Din leverantör av ultraljud

Kontakta oss 0416-246 60

www.vetpoint.se

Ring, ring bara tjugofem för en signal

TEXT OCH FOTO:
SUZANNE FREDRIKSSON

Det är söndag. Klockan 07.00 börjar Telefonveterinären sitt pass. Klockan 07.15 ringer den första oroliga djurägaren. Veterinärtidningen besökte Monica Stavenborn som varit med sedan tjänsten startade 1990. Hon har svarat på tusen och åter tusen frågor från oroliga djurägare.

Att det finns ett stort behov av en ”djurägarnas sjukvårdsupplysning” är uppenbart. Den här helt vanliga söndagen, ingen storhelg, ringer telefonen med jämna mellanrum. Frågorna är av skiftande slag.

En katt som svalt ett snöre kräks oavbrutet, en hund som varit i slagsmål ett par dagar tidigare har en varig böld, en hund som uppvisar en kraftig allergisk reaktion, en tulltjänsteman som

Det är fredagskväll och katten har just blivit hämtad från djursjukhuset. Ägaren är osäker på instruktionerna. Då finns Telefonveterinären till hands.

inte är säker på vaccinationsbestämmelserna, en stövarblandning med epilepsiliknande anfall. Det är förmiddagens samtalsskörd.

Att katten med snöret måste uppsöka veterinär omgående är självklart, även om ägaren suckar över att det blir på jourtid. Slagsmålshunden, som i övrigt är vid god vigör, klarar sig till måndagen med vanlig sårvård. Värre är det med den allergiska hunden som har sin hemvist i Porjus. Monica uttrycker en viss oro då ägaren inte har en aning om vad den kan ha fått i sig och det är väldigt långt till närmaste djursjukhus.

– Kanske behöver den kortison, men vi skriver som regel inte ut recept per telefon, säger Monica.

Vilka spörsmål som kommer upp och vid vilka tider folk ringer är säsongs- och veckodagsbetonat och även tydligt påverkat av TV-tablån.

– Ja, det märks faktiskt på kvällarna att telefonen börjar ringa när ett populärt TV-program är slut, berättar Monica.

– Ett vanligt ämne på fredagskvällar kommer från en ägare till en nykastrerad katt. Den som utfört kastrationen har stängt och ägaren är osäker på vad veterinären gav för råd. Ibland händer det också att djurägarna inte vågar ringa tillbaka till kliniken och fråga mer.

Under julhelgen är det förstås högsäsong för frågor kring choklad och nötter. Då ligger ”chokladförgiftningspärmen” uppslagen på köksbordet hemma hos Monica. Frågor om förgiftningar återkommer ständigt. För det mesta kan hon svara själv, men ibland får hon hänvisa till Giftinformationscentralen.

Ring, ring: nu handlar det om en katta som fött fram två döda ungar. Ägaren undrar hur hon ska hantera katthonans mjölkproduktion. Monica tror inte att det blir något stort problem då ungarna inte hunnit börja dia, men tillägger att det finns preparat att ge i så fall.

Som mycket erfaren hunduppfödare, mops och grand danois, har Monica Stavenborn varit med om otaliga valpningar och hon är väl insatt i alla sorters uppfödningsproblem. Hon har stor nytta av sin uppfödarerfarenhet i jobbet – och tvärtom. Att lyssna och svara på frågor ingår i hunduppfödarens vardag.

– Många som ringer till Telefonveterinären har ett stort behov av att prata. Det är inte alltid det gäller veterinära frågor. Det kan handla om beteendeproblem som att katten kissar på fel ställen eller att en hund varit aggressiv mot

De flesta Telefonveterinärer kan svara på okomplicerade hästfrågor, annars finns det en bakjour med specialist.

Mycket kort om Monica Stavenborn

Veterinär 1975. Delar sin arbetstid som klinikveterinär mellan Universitetsdjursjukhuset i Uppsala och privat praktik. Var med och startade Telefonveterinären och svarar efter snart 20 år ”i telefonen” oförtrutet vidare på djurägarnas alla frågor. Bor tillsammans med Per i hus på landet och är mycket aktiv och engagerad hundsportare. Internationellt känd för sin uppfödning av grand danois, helst harlekinfärgade, med kennelnamnet Kingsize. Föder även upp mops.

barnen till exempel. Då gäller det att resonera sig fram till vad som kan orsaka sådana beteenden.

– Det allra svåraste samtalet jag haft gällde en kvinna som var förtvivlad då hon trodde att hennes man utnyttjade deras hund sexuellt. Det var knepigt att hantera, säger Monica.

Medan Monica pratar i telefonen berättar hennes man Per om en del udda samtal som Monica besvarat under åren. Per blir självklart involverad i verksamheten och kan bland annat rabbla upp ingredienserna i en elektrolytlösning som ett rinnande vatten.

– Det mest udda fallet som jag åhört handlade om en fågel. Fågelns ägare stod vid spisen och stekte mat när hennes tama och sällskapliga burfågel landade i stekpannan, berättar Per.

– En annan vansinnig grej var en hästtjej som gett sin pålle något naturläkemedel nersköljt med apelsinjuice. Hur hon lyckades med detta begriper jag inte, men hästen fick en kraftig allergisk reaktion. Man undrar hur hon kom på idén överhuvudtaget att ge hästen juice, säger Per och skakar på huvudet.

Burfågeln landade i stekpannan

Enklare hästfrågor klarar alla telefonveterinärer att ge råd om, men om det krävs mer specialkunskaper finns Peter Franzén eller Pia Funkquist som bakjour och kan ta över samtalet.

Vad krävs det för att bli en bra telefonveterinär?

– Erfarenhet, det är det absolut viktigaste, säger Monica och berättar att de femtontal veterinärer som svarar alla har bred klinisk erfarenhet. De flesta arbetar på djursjukhus eller stora kliniker. Rekryteringen sker genom att någon frågar en kollega helt enkelt.

Vilka är de vanligaste frågorna?

– Utan tvivel spörsmål knutna till diarréer och kräkningar. Det är svårt att få folk att förstå hur försiktig man måste vara med maten i samband med sådana sjukdomstillstånd, säger Monica och fortsätter:

– Det är också väldigt ofta djurägare vill ha en second opinion, vilket är svårt att ge eftersom man aldrig får hela bilden per telefon. Många frågor är också direkt knutna till vad som publicerats i hundtidningarna. Har det till exempel varit en artikel om att lök är farligt för hundar så kommer det omedelbart frågor om det efteråt.

Hur många samtal har du svart på sedan starten 1990?

– Oj, det har jag ingen aning om. Det är så olika, vissa pass ringer det hela tiden, andra kvällar och helger är det väldigt lugnt. Men det handlar säkert om tiotusentals om man skulle göra ett överslag, säger Monica.

En annan veterinär som också varit med från starten är Torsten Mörner. När SVT ringde upp var han på sportlov i Åre, men körde Telefonveterinären som after ski.

– En måndagskväll under sportlovet ringde det tio personer. Det är ganska normalt. Det finns ett ständigt behov av rådgivning. Norr om Falun är det oerhört glest med jourhavande

Monica Stavenborn är en erfaren hunduppfödare, något hon har stor nytta av även som veterinär. Och tvärtom.

veterinärer och för dem är Telefonveterinären speciellt värdefull, kommenterar Torsten.

Hans erfarenhet är att till de allra vanligaste frågorna hör hankatter med urineringsproblem, ormbett, ”fästingrester” och frågor efter hemkomst från behandling på djursjukhus ”är det normalt att…”.

Mest udda fråga?

– Det var nog den om hur många ben det finns i en katt. Förmodligen handlade det om vadslagning.

Kunde du svara?

– Inte utan betänketid.

Djurägare vill ha en second opinion

Tina Mannerfelt har också varit med ganska många år. Hon ger en likartad bild av hur det är att svara på frågor under jourtid.

– De flesta samtal handlar om helt ofarliga saker och tar bara ett par minuter. Är det något akut får man hänvisa till närmaste djursjukhus och det märks att den som ringer haft på känn att det antagligen är dags att uppsöka en veterinär.

Liksom övriga tillfrågade upplever även Tina att många djurägare vill höra en andra åsikt.

Konstigaste fråga?

– Inte så konstig kanske, men omöjlig att svara på – en bortsprungen katt. Vad förväntas jag göra…? Ägaren var naturligtvis orolig och ledsen, men det var ett helt omöjligt telefonfall.

Monicas stora passion är grand danois av harlekinfärg. ”Såja, vi ska bara ta några bilder. Stå still nu, ja vi ska snart gå på promenad”. Att få en hunduppfödare att framhäva sig själv framför kameran istället för hunden är stört omöjligt. Speciellt med den här tiken i snöret.

FAKTA AGRIAS TELEFONVETERINÄR

För snart 20 år sedan startades Telefonveterinären av bland andra Monica Stavenborn, Torsten och Anne Mörner, Pekka Olsson, Lena Malmgren och Ann-Sofi Lagerstedt som fortfarande på olika sätt är aktiva i verksamheten. Telefonveterinären är ett eget bolag och från början marknadsfördes tjänsten genom annonser i telefonkatalogen med mera. Man finansierade det hela med ett betalnummer. 1997 köpte Agria in hela tjänsten och sköter numera all marknadsföring. Tjänsten är öppen för alla, det är inget krav att ha försäkring i Agria vilket många djurägare tror. Linjen är öppen vardagar 16.00–24.00, helger 07.00–24.00 och samtalen kostar 25 kronor oavsett längd, vilket inte täcker utgifterna. Agria skjuter till mellanskillnaden mellan 25-kronan och den faktiska kostnaden. Rådgivningen per telefon är värdefull ur flera perspektiv. Kan till exempel Telefonveterinären hänvisa till ett veterinärbesök i god tid spar Agria pengar på detta.

Enligt Ib Ahlén som är affärsområdeschef för smådjur håller man just nu på att undersöka hur många som har kunnat vänta med sitt veterinärbesök till icke jourtid tack vare samtal med Telefonveterinären.

JOHAN HÖGLUND, FD, professor, **MATS TÖRNQVIST,** VMD,
ANNA RYDZIG, BMA och **BITTE LJUNGSTRÖM,** BMA.*

Svensk fältstudie

Optimal användning av doramektin hos förstagångsbetande nötkreatur

Effekten av behandling med doramektin pour-on mot betesburna inälvsparasiter hos förstagångsbetande nötkreatur vid betessläppning utvärderades under två på varandra följande betessäsonger. Det första året var kalvarna exponerade såväl för lungmask, magmask och tarmmask, medan det andra årets undersökningar var begränsade till mag-tarmparasiterna. Det visade sig vara nödvändigt att upprepa behandlingen åtta veckor efter betessläpp för att uppnå en fullgod avmaskningseffekt. Tillväxtskillnaden var 20 kg i slutet av betessäsongen.

FIGUR 1. *Det är de icke immuna förstagångsbetande ungdjuren som är känsligast för parasitangrepp. Det är alltså denna ålderskategori som drabbas värst vid infektion.*

granskad artikel

INLEDNING

Avmaskning utgör alltjämt hörnstenen i de flesta kontrollprogram riktade mot betesburna maskinfektioner hos nötkreatur på bete. Under svenska förhållanden påträffas löpmagsmask *(Ostertagia ostertagi)* och tarmmask *(Cooperia oncophora)* hos så gott som alla djur som är eller har varit på bete. Enligt de senaste rönen har det också visat sig att lungmask *(Dictyocaulus viviparus)* finns i närmare hälften av landets nötkreatursbesättningar med betesdrift (5).

Det är de icke immuna förstagångsbetande ungdjuren som är känsligast för parasitangrepp. Det är alltså denna ålderskategori som drabbas värst vid infektion med betesburna parasiter och som måste skyddas (Figur 1). Att förebygga maskangrepp hos förstagångsbetarna är särskilt angeläget, inte minst då det visat sig att den tillväxthämmande effekten till följd av dessa parasiter inte alltid kompenseras senare i djurens liv (8). Maskinfektioner hos betesdjur har emellertid sällan dödlig utgång. De uppvisar istället långdragna subkliniska förlopp som gradvis sätter ner tillväxten hos djuren. Produktionsresultatet försämras, vilket i sin tur leder till uteblivna intäkter för djurägarna.

Nyligen genomförda fleråriga svenska studier har visat att det är betydande skillnader i tillväxt beroende på parasitstatus hos kalvar på permanenta beten. Detta har dokumenterats i fältförsök såväl på hagmarksbete (Nåntuna) som på åkermarksbeten (Kungsängen och Ånhammar) (2, 3, 6). I samtliga försök ingick alltid en obehandlad kontrollgrupp på permanent bete. Utöver denna fanns det även grupper av avmaskade kalvar som antingen behandlades med ➤

➤ våmkapsel som kontinuerligt utsöndrade ivermektin, eller som injicerades var fjärde vecka med det långtidsverkande preparatet doramektin. I studierna vid Nåntuna och Ånhammar vägde de obehandlade kalvarna i genomsnitt mellan 20 och 30 kg mindre vid slutet av betessäsongen jämfört med de avmaskade djuren. Även viktskillnaden mellan de obehandlade och avmaskade kalvarna i Kungsängenförsöket var cirka 30 kg, men uppgick ett år till 65 kg. Sammantaget visar dessa resultat på betydelsen av maskinfektioner också under svenska förhållanden. Anmärkningsvärt är att tillväxtförlusterna i allmänhet noterades utan att tydliga kliniska tecken på sjukdom kunde ses. Detta understryker problemen med betesburna parasiter.

Doramektin som är en makrocyklisk lakton närbesläktad med ivermektin, ingår som verksam substans i flera avmaskningsmedel på den svenska marknaden för kontroll av betesburna maskar hos nötkreatur (www.fass.se/LIF). Substansen finns både som injektionsvätska och ”pour-on”-formulering som appliceras genom att hällas på pälsen från manken längs ryggen på djuren. Enligt flera studier skyddas djuren vid behandling med denna beredningsform mot lungmask och tarmmask upp till tre veckor, medan verkan sitter i cirka en vecka längre mot magmask (7, 13, 14). Prepatensperioden hos de flesta trichostrongylider är cirka tre veckor, medan utvecklingen av de stadier som deponeras på betet fram tills dess att de har ombildats till infektiva larver, tar ytterligare en vecka när betingelserna är de rätta (11). Mot bakgrund av dessa tidsuppgifter kan det optimala intervallet mellan två doramektinbehandlingar beräknas till åtta veckor. Det gäller särskilt i början av betesperioden innan djuren förvärvat skyddande immunitet. Enligt tillverkarens rekommendation bör doramektin också appliceras såväl vid betessläppet som åtta veckor senare. Det har dock i praktiken visat sig att många svenska djurägare sällan upprepar behandlingen efter betessläppet. Orsaken är sannolikt att man därmed undviker extrakostnader och besvär som är förknippat med att samla in djuren under betesperioden. Vilken effekt detta har för produktionsekonomin under svenska drift- och klimatförhållanden är omtvistat.

FIGUR 2. *Försöket genomfördes under två på varandra följande betessäsonger i en bruksbesättning i Sörmland med lika stora grupper förstagångsbetande kalvar.*

I denna studie har vi undersökt effekten av upprepad avmaskning med doramektin åtta veckor efter betessläpp hos förstagångsbetande nötkreatur. Syftet var att ta fram ett faktaunderlag för en bättre och mer välgrundad rådgivning vad gäller användningen av Dectomax pour-on vet till förstagångsbetande nötkreatur. Detta bedömdes som särskilt angeläget med tanke på den förhållandevis utbredda förekomsten av lungmask i Sverige.

MATERIAL OCH METODER

Försöket genomfördes under två på varandra följande betessäsonger i en bruksbesättning i Sörmland med lika stora grupper förstagångsbetande kalvar som betade i cirka två ha stora fållor med likvärdig beteskvalitet (Figur 2). Den betesmark som användes hade i sin tur under föregående säsong betats av gårdens förstagångsbetande ungdjur. De var då avmaskade vid betessläpp med vomkapsel innehållande oxfendazol (Systamex®, Schering Plough). De tre åren dessförinnan hade betesmarken varit uppdelad i fyra mindre fållor som betades av gårdens förstagångsbetare, ingående i ett betesförsök som genomfördes tidigare i samma besättning (6). En fålla i detta försök användes årligen av kalvar som varje sommar var fjärde vecka under cirka 20 veckor injicerades med 0,5 mg doramektin per kg kroppsvikt (Dectomax vet, Pfizer).

År ett

Djurmaterialet bestod i huvudsak av kastrerade SRB-kalvar. Inför betessläppningen 15 maj 2006 (år ett) sorterades 36 djur efter vikt. De slumpades i tre block som indelades i tre likvärdiga betesgrupper (A1, B1, C1), bestående av tio kalvar vardera med en medelvikt om cirka 174 kg i varje grupp. Betesgrupperna bestod förutom de tio försöksdjuren dessutom av två donatorer. De senare var två något äldre kalvar som ingick i varje betesgrupp men som vid betessläpp infekterades med cirka 500 lungmasklarver från parasitologen vid Tierärztliche Hochschule, Hannover, Tyskland. Under de första åtta veckorna betade donatorerna med försöksdjuren, som därmed exponerades för lungmask via larver från donatordjuren i betes-

gräset. Magtarmparasiterna var däremot en naturligt övervintrande larvsmitta som fanns sedan tidigare i betesgräset. Tanken var att simulera en situation då ungdjur släpps på permanent bete tillsammans med äldre djur, som kan fungera som tysta smittbärare för lungmask.

Kalvarna i A1-gruppen förblev obehandlade under hela försöket, djuren i B1-gruppen avmaskades med doramektin (Dectomax pour-on vet) enbart vid betessläppningen (0), medan C1-gruppen avmaskades vid betessläppningen och åtta veckor senare (0+8). Djuren i de avmaskade grupperna (B1 och C1) behandlades första gången 15 maj, medan djuren i den dubbelavmaskade gruppen (C1) även behandlades 13 juli. Doseringen var 0,5 mg per kg kroppsvikt och volymen avmaskningsmedel per djur beräknades efter djurens vikt. Preparatet applicerades enligt tillverkarens rekommendationer i en sträng i pälsen efter rygglinjen från manke till svansrot.

Infektionsförloppet och tillväxten hos de sex donatordjuren och försöksdjuren dokumenterades löpande under försöket med fyra veckors intervall och sammanlagt vid sex tillfällen. Vid varje provtagningstillfälle vägdes djuren i en elektronisk kreatursvåg varefter tillväxten beräknades i förhållande till ursprungsvikten. Det togs även enskilda blod- och träckprover för laboratorieanalys. I blodet uppmättes kalvarnas antikroppsbildning mot lungmask med Ceditest ELISA och med vilken >15 procent seropositivitet är gränsen för ett positivt provsvar (1). I träcken räknades antalet trichostrongylida ägg med modifierad McMaster-teknik med en minsta detektionsnivå på >50 epg, medan larver av lungmask utvanns i små Baermanntrattar med 20 g träck per djur. Även larvkulturer sattes och undersöktes för bestämning av andelen larver av *O ostertagi* i träckprover poolade per grupp.

År två

År två (2007) modifierades försöket och begränsades endast till två betesgrupper om tio djur och med en medelvikt på 234 kg vid försökets start. Det var dels frågan om en oavmaskad grupp (A2), dels en betesgrupp som avmaskades vid två tillfällen och på samma sätt som den dubbelavmaskade gruppen år ett (C2). För att djuren skulle exponeras för likvärdiga övervintrande betessmittor placerades gränserna för de betesfållor som användes år två tvärs de fållor som betades år ett. Inför betessläppningen 2007 ersattes således de fållor som betades år ett med två nya fållor som var separerade med en cirka två meter bred gata. Provtagningsintensiteten ökade också från fyra till två veckors intervall.

Infektionsförsök

Då doramektin använts frekvent i besättningen under ett flertal år kontrollerades känsligheten mot doramektin i ett separat infektionsförsök. Vid försökets start infekterades fyra kalvar av SRB-ras med vardera ≈30 000 infektiva tredjestadielarver. Larverna hade odlats fram från ägg som under hösten 2006 isolerades från de avmaskade kalvarna som ingick i försöket. De förvarades därefter i cellodlingsflaskor vid 10°C. Efter inokulering 18 januari 2007 togs träckprover en gång per vecka varefter antalet ägg räknades med McMaster-teknik. Strax innan infektionerna blev patenta intensifierades provtagningen. Några dagar efter det att ägg hade påvisats avmaskades två djur med doramektin pour-on 36 dagar efter inokuleringen. När försöket pågått 55 dagar slaktades kalvarna och delprover togs från löpmage och tunntarm, varefter antalet etablerade maskar räknades och identifierades.

RESULTAT

Vikter

År ett

Tillväxten i förhållande till djurens ursprungsvikt hos de grupper som ingick i försöket 2006 presenteras i Figur 3. I figuren framgår det att tillväxten var nästintill identisk hos de avmaskade djuren (B1 och C1) fram till åtta veckor efter betessläpp. Vid denna tidpunkt hade de vuxit cirka tio kg mer än djuren i den oavmaskade gruppen. Tillväxten avtog därefter hos de enkelavmaskade djuren i grupp B1. Skillnaden mellan de avmaskade grupperna var som störst 16 veckor efter betessläppningen. Skillnaden var då i medeltal cirka 40 kg till den dubbelavmaskade gruppens fördel. Notera även att tillväxten då var cirka tio kg högre hos de oavmaskade jämfört med de enkelavmaskade djuren. Skillnaderna i tillväxt utjämnades sedan fram till installningen efter det att djuren varit på bete under 20 veckor. Vid denna tidpunkt var tillväxten fortfarande cirka 20 kg högre hos de dubbelavmaskade djuren i C1 jämfört med de två övriga grupperna (A1 och B1).

Det första året vägdes djuren även fyra veckor efter installningen. Det visade sig då att de skillnader som uppmättes fyra veckor tidigare inte hade utjämnats. Notera att två sjuka djur i grupp A1 togs in under en del av betessäsongen (se ➤

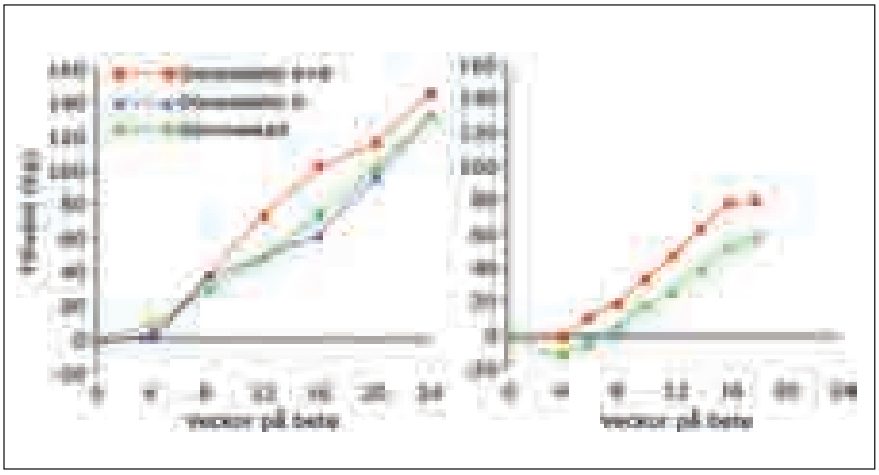

FIGUR 3. *Medelvärden för de olika behandlingsgruppernas tillväxt under betesperioden som år ett (graf till vänster) varade 20 veckor, respektive 18 veckor år två (graf till höger). Det första året vägdes även djuren efter fyra veckor på stall.*

➤ kommande stycke). De har trots detta ingått i tillväxtberäkningen även under den tid de var installade.

År två

Den genomsnittliga dagliga tillväxten hos de djur som ingick i försöket år två var vid installningen lägre jämfört med år ett, 557 g/dag respektive 771 g/dag. Den högsta tillväxten registrerades dock även detta år hos de dubbelavmaskade djuren (C2). Redan efter fyra veckor på bete noterades en skillnad på drygt tio kg. Denna skillnad ökade sedan gradvis under försöket. Den var som störst 27 kg efter 16 veckor på bete. Efter 18 veckor tog betet slut varvid djuren stallades in två veckor tidigare än beräknat. Betesbristen drabbade framför allt djuren i den avmaskade C2-gruppen. Detta fick till följd att tillväxtskillnaden mellan de oavmaskade och dubbelavmaskade djuren i A2- respektive C2-grupperna jämnades ut något. Fyra veckor efter installningen skilde det i medeltal drygt 20 kg mellan de båda grupperna.

Lungmask

Lungmask diagnostiserades i detta försök endast år ett. Såväl antalet djur som utskiljde L1 och andelen som var seropositiva vid de olika provtagningstillfällena redovisas i Tabell 1. Av tabellen framgår det att samtliga donatorer blev infekterade och att de utskiljde larver efter fyra veckor på bete. Som förväntat var antikroppsbildningen något fördröjd och höga nivåer noterades först i de efterföljande proverna som togs efter åtta, tolv och 16 veckor. Samtidigt minskade larvutskiljningen till följd av att djuren gradvis förvärvade ökad immunitet.

Det förlopp som registrerades hos de oavmaskade djuren påminner starkt om det som sågs hos donatordjuren. Skillnaden var att samtliga djur i den oavmaskade gruppen istället utskiljde larver först efter åtta veckor på bete. Motsvarande antal djur som utskiljde lungmasklarver vid samma tidpunkt i de enkel- och dubbelavmaskade grupperna var fem respektive fyra djur. Det är dock värt att notera att antalet L1 efter åtta veckor i den oavmaskade gruppen var mer än 200 gånger fler jämfört med motsvarande nivåer hos de avmaskade grupperna. Efter tolv veckor hade antalet djur som utskiljde larver mer än halverats både i den oavmaskade och enkelavmaskade gruppen, samtidigt som inget djur i den dubbelavmaskade gruppen påträffades med larver. Efter ytterligare fyra veckor hade antalet djur med larver minskat ytterligare. Vid den sista provtagningen under betessäsongen efter 20 veckor var samtliga djur negativa.

Även förhållandena vad gäller antikroppsbildningen hos försöksdjuren var snarlikt det som registrerades hos donatordjuren med fördröjda förlopp i förhållande till larvutskiljningen. Sålunda var medelseropositiviteten både hos de oavmaskade och enkelavmaskade djuren som högst i de prover som togs efter tolv veckor. I de efterföljande proverna minskade medelseropositiviteteten något, men särskilt hos djuren i den oavmaskade gruppen. Den högsta seropositiveten hos de dubbelavmaskade djuren noterades i de blodprover som togs efter 20 veckor.

Djur som uppvisade kliniska symtom sågs främst i den oavmaskade gruppen från juli fram till installningen. Två djur i den oavmaskade gruppen var i så pass dåligt skick att vi tvingades avmaska dessa den 6 juli med 7,5 mg/kg febantel per kg kroppsvikt (Rintal® vet, Bayer). De togs därför ur försöket och var installade under fem veckor, men släpptes därefter tillbaks med de övriga djuren i den oavmaskade gruppen. Djur med hosta noterades även bland de enkelavmaskade och dubbelavmaskade djuren vid flera respektive något enstaka tillfälle.

Mag-tarmmask

År ett

Äggutskiljningen under det första året var överlag låg. Enstaka äggutskiljande djur påvisades dock i samtliga grupper redan efter fyra veckor (Figur 4, överst till vänster). Utskiljningen av tricho-

Tabell 1. Antal djur med L1 samt antal djur som var seropositiva löpande under försöket. Inom parentes anges medelantalet L1-larver.

Vecka	Oavmaskade		Doramektin 0		Doramektin 0+8		Donatorer	
	Antal djur med L1 (medelantal L1) per grupp							
0	0	(0,0)	0	(0,0)	0	(0,0)	0	(0,0)
4	0	(0,0)	0	(0,0)	0	(0,0)	6	(81,3)
8	10	(175,5)	4	(0,8)	5	(0,9)	2	(36,0)
12	4	(0,5)	3	(4,4)	0	(0,0)	2	(0,3)
16	1	(0,1)	2	(0,2)	0	(0,0)	0	(0,0)
20	0	(0,0)	0	(0,0)	0	(0,0)	0	(0,0)
24	0	(0,0)	0	(0,0)	0	(0,0)	0	(0,0)
	Antal seropositiva djur per grupp							
0	0		0		0		0	
4	0		0		0		1	
8	2		0		0		5	
12	9		10		1		5	
16	7		9		1		5	
20	5		8		6		4	

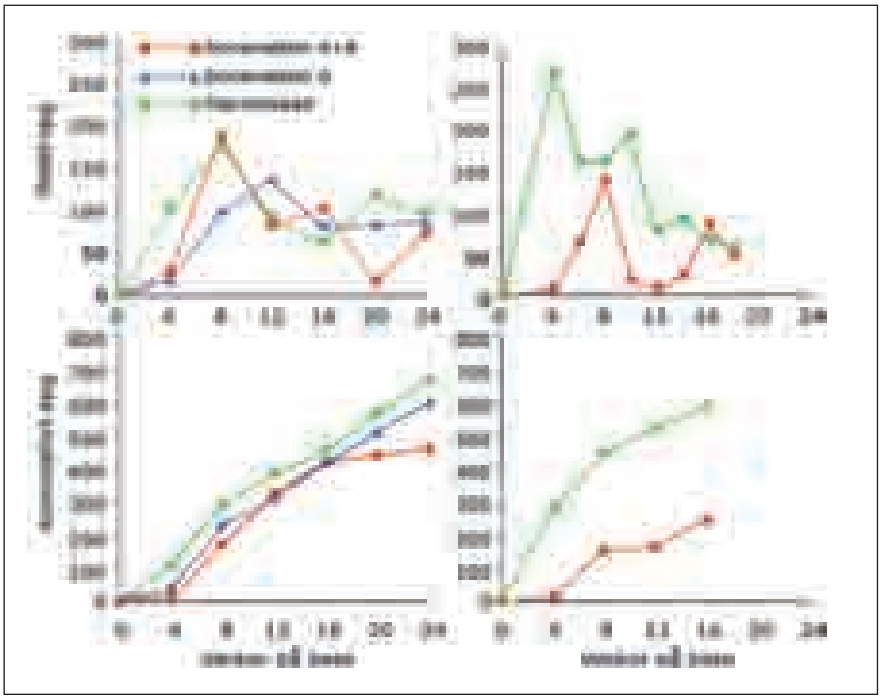

FIGUR 4. *Utskiljningen av trichostrongylida ägg (epg) uttryckt löpande under betesperioden som aritmetiska medelvärden och kumulativa medelvärden. Notera att år två (grafer till höger) har värdena beräknats med fyra veckors intervall för att få jämförbara resultat med år ett (grafer till vänster).*

stongylida ägg hos djuren i den oavmaskade gruppen var däremot i medeltal cirka fyra gånger högre jämfört med hos djuren i de avmaskade grupperna. Efter åtta veckor var skillnaden mellan de olika behandlingsgrupperna mer eller mindre utraderad, även om äggutskiljningen fortfarande var högst hos de oavmaskade djuren. Sett över hela betesperioden var den kumulativa äggutskiljningen högst hos de oavmaskade djuren, följt av hos de enkelavmaskade och slutligen minst hos de dubbelavmaskade djuren (Figur 4, nederst till vänster). I larvkulturerna hittades både *Ostertagia* och *Cooperia* vid samtliga provtagningstillfällen, med en övervikt mot den senare.

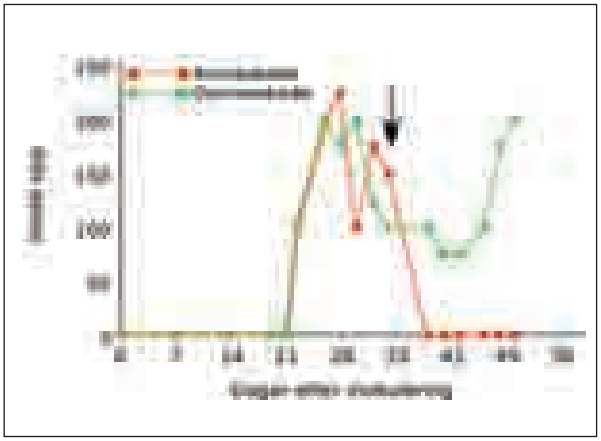

FIGUR 5. *Äggutskiljningen uttryckt som aritmetiska medelvärden hos fyra experimentellt infekterade kalvar. Två av dessa avmaskades topikalt med doramektin 35 dagar efter att de inokulerades med L3 odlade från ägg i träcken från de avmaskade djuren som ingick i försöket (pil).*

År två

Hos djuren i den oavmaskade gruppen noterades den högsta äggutskiljningen efter fyra veckor och inte efter åtta veckor som året innan (Figur 4, överst till höger). Äggutskiljningen efter fyra veckor år två var dessutom cirka tre gånger högre jämfört med motsvarande värde år ett. Detta tyder på att smittrycket var något högre det andra året. Till följd av djurens immunitetsutveckling minskade äggutskiljningen kontinuerligt hos de oavmaskade djuren. Även år två registrerades enstaka trichostrongylida ägg redan efter fyra veckor i träcken från de dubbelavmaskade djuren. Precis som föregående år ökade också äggutskiljningen något efter åtta veckor i denna grupp. Däremot var effekten av den andra avmaskningen i mitten av juli tydligare år två jämfört med år ett. Endast enstaka ägg detekterades efter tio och tolv veckor. Vid 16 veckor noterades däremot en liten uppgång i medelantalet ägg, men avklingade snabbt.

Sett över hela betesperioden var skillnaderna mellan de oavmaskade och dubbelavmaskade djuren genomgående större år två jämfört med år ett (Figur 4, nederst till höger). Dels var det kumulativa antalet ägg överlag något högre hos de oavmaskade djuren år två, dels uppmättes lägre värden hos de dubbelavmaskade djuren.

Infektionsförsök

Resultatet av infektionsförsöket redovisas i Figur 5 och Tabell 2. Av resultaten i Figur 5 framgår det att infektionerna blev patenta dag 23–26. Det visade sig även att avmaskningen var effektiv och att utskiljningen av ägg släcktes omedelbart hos de två behandlade djuren. Trots att inga ägg observerades påträffades ändå enstaka maskar även hos de avmaskade djuren vid slakt 20 dagar efter utförd behandling, vilket visar att äggutskiljningen var <50 epg (Tabell 2). ➤

Tabell 2. ANTAL MASKAR PER DJUR FUNNA VID SLAKT. FYRA KALVAR INFEKTERADES VARAV TVÅ DJUR AVMASKADES MED DORAMEKTIN POUR-ON 36 DAGAR EFTER INOKULERING MED ≈30 000 L3, ODLADE FRÅN ÄGG I TRÄCKEN FRÅN DE AVMASKADE DJUREN I FÖRSÖKET. L4 = LARVSTADIET INNAN VUXEN MASK.

Kategori av kalv	Ostertagia ostertagi totalt	Ostertagia ostertagi L4 (%)	Cooperia oncophora totalt	Cooperia oncophora L4 (%)
1. kontroll	4 000	85	16 700	94
2. kontroll	5 350	91	13 800	95
3. doramektin	150	100	500	42
4. doramektin	450	11	0	0

➤ DISKUSSION

Försöket visar att det lönar sig att följa det för doramektin rekommenderade 0+8-veckorsprogrammet även under svenska förhållanden. Vid uppfödning av förstagångsbetande kalvar gäller detta också vid en måttlig exponering för mag-tarmparasiter samt både med och utan en samtidigt pågående lungmaskinfektion.

Mot bakgrund av de uppmätta tillväxtförlusterna kan resultatet beräknas till nationell nivå och översättas i ekonomiska termer. Det finns idag cirka 1,7 miljoner nötkreatur i Sverige och av dessa är cirka 250 000 förstagångsbetande kalvar av det slag som användes i försöket. Utgår man från att 50 procent av dessa kalvar inte avmaskas kan den årliga förlusten till följd av betesburna maskinfektioner uppskattas till minst 50 miljoner kronor. Till grund för beräkningen ligger en produktionsförlust omfattande i medeltal 20 kg per kalv och till kostnad av 20 kronor per kg. Den uteblivna förtjänst som kan tillskrivas maskangrepp vid slutet av betessäsongen per kalv blir sålunda cirka 400 kronor. Notabelt är att de negativa effekterna därutöver hos äldre djur då inte är medräknade. Inte heller de indirekta följdeffekterna av parasitinfektioner som framskjuten inkalvningsålder och reducerad mjölkproduktion, liksom ökade kostnader för veterinära behandlingar.

I kostnadsberäkningen tas dessutom inte hänsyn till att många djurägare endast avmaskar sina förstagångsbetande djur vid betesläpp. Enligt resultaten av föreliggande betesförsök är detta från tillväxtsynpunkt en misslyckad strategi. Det bör ställas i kontrast till kostnaden att behandla kalvar vid två tillfällen och av den storlek som ingick i försöket, vilken endast är 30 kronor per djur. Å andra sidan efterliknar försöksplanen förhållanden vid användning av permanenta kalvbeten där föregående års betesdjur inte avmaskats på ett adekvat sätt, eller där förstagångsbetarna släpps på mark där lungmasksmittade djur gått samma år (Figur 6). Det är också viktigt att notera att resultaten står delvis i motsats till tidigare svenska erfarenheter. De har visat att två behandlingar med doramektin i samband med betesläppning och vid installning i början av september, dvs efter en relativt kort betessäsong, kan ge en tillväxtökning på drygt 20 kg (12).

FIGUR 6. *Försöksplanen efterliknar användning av permanenta kalvbeten där betesdjuren inte avmaskats på ett adekvat sätt. Bättre betessituation är dock vanligt förekommande.*

Resultaten från det andra året överensstämmer med tidigare erfarenheter vad gäller den tillväxtstimulans som kan uppnås med 0+8-veckorsprogrammet och i besättningar som är måttligt infekterade med mag-tarmmaskar. I en sammanställning av Schnieder (9) sammanfattas resultaten från fyra europeiska fältstudier, där kalvarna att döma av äggutskiljningen var infekterade i ungefär samma omfattning som i föreliggande studie. Tillväxten hos förstagångsbetare i tidigare försök varierade mellan 8 och 76 kg. Den högre tillväxten noterades när djuren injicerades med 200 mg doramektin per kg kropppsvikt vid betesläpp och åtta veckor senare.

I likhet med tidigare försök hade 0+8-veckorsprogrammet inte heller i detta försök en fullständigt undertryckande effekt mot mag-tarmparasiterna. Samtidigt är det viktigt att notera att det under båda åren sågs trichostrongylida ägg redan efter fyra veckor. I de försök som redovisas av Schnieder (9) påvisades äggen tidigast efter åtta veckor på bete hos de avmaskade djuren. En viktig skillnad mellan detta och tidigare försök var att djuren i vårt försök avmaskades topikalt med ”pour-on”-formuleringen, de injicerades inte som i tidigare försök. Det har dock visat sig att det inte är någon skillnad i effekt mellan dessa beredningsformer. Effekten av ”pour-on”-formuleringen minskade inte ens om det regnade när djuren avmaskades (10). Misstanke väcktes därför om att den till synes uteblivna effekten var en följd av att parasiterna hade utvecklat läkemedelsresistens. Delar av den betesmark som användes i försöket hade tidigare

betats av djur som injicerades var fjärde vecka med doramektin under tre på varandra följande betessäsonger (6). Detta faktum i kombination med resultaten av äggutskiljningen år ett föranledde det infektionsförsök som utfördes vintern 2007. Utfallet var att misstanken om att maskarna var läkemedelsresistenta kunde avskrivas. Samtidigt har vi nyligen sett i ett annat sammanhang att effekten mot mag-tarmparasiter av den till doramektin närbesläktade substansen ivermektin fungerade dåligt i vissa mjölkbesättningar (opublicerade observationer, www.parasol-project.org).

Det första året sågs lungmasklarver i samtliga grupper, men till skillnad från mag-tarmparasiterna påvisades de först efter åtta veckor. Lungmasken i föreliggande försök var emellertid inte naturligt övervintrande, smittan kom från donatorer som var experimentellt infekterade med ett tyskt lungmaskisolat vid betesläpp. Försöksdjuren exponerades således för de infektiva larverna tidigast efter fyra veckor på betet. Detta innebär att behandlingseffekten kvarstod under maximalt fem veckor. Det överensstämmer med tidigare experiment när effekten vid topikal behandling med doramektin kartlades hos djur som löpande inokulerades med larver av både lungmask och mag-tarmparasiter (7). Enligt Molento (7) är effekten av doramektin kvardröjande upp till fem veckor efter behandling mot såväl lungmask som magmask, medan den är någon vecka kortare mot tarmmasken *Cooperia oncophora*. Liknande resultat för mag-tarmmaskarna har även setts av Vercuysse och medarbetare (14). Resultaten vad gäller den kvardröjande effekten mot lungmask skiljer sig från de i en belgisk fältundersökning där djuren exponerades för övervintrande larver på betet. Enligt den belgiska undersökningen dröjde det upp till 16 veckor efter betesläpp innan larver påvisades hos de djur som behandlades topikalt vid betesläpp och åtta veckor senare (15).

En iakttagelse i föreliggande försök var att lungmasken inte övervintrade som larv på betet. Det är anmärkningsvärt då vi i tidigare undersökningar noterat detta, om än under mindre kontrollerade former (4). En möjlig förklaring till den uteblivna övervintringen kan vara att det i den nu aktuella studien handlade om ett tyskt isolat som inte var anpassat till svenskt klimat. Förklaringen är dock långsökt. Vår studie understryker att lungmaskens övervintringsförmåga under svenska förhållanden fortfarande är ett gäckande problem.

SAMMANFATTNING

Studien bekräftar att förstagångsbetande nötkreatur bör avmaskas med doramektin pour-on såväl vid betesläpp som åtta veckor senare, om behandlingen ska vara effektiv. I försöket jämfördes under två år löpande skillnader i tillväxt och parasitologi mellan obehandlade och dubbelavmaskade kalvar. Det första året ingick dessutom en tredje grupp som endast avmaskades vid betesläpp. Då var dessutom samtliga grupper infekterade såväl med lungmask som mag-tarmmaskar. Vid installningen båda åren skilde det i genomsnitt cirka 20 kg i tillväxt mellan betesgrupperna, till de avmaskade djurens fördel. För övrigt noterades att lungmasken inte överlevde som larv på bete. Äggutskiljningen av trichostrongylida mag-tarmnematoder påvisades redan efter fyra veckor hos de avmaskade djuren, vilket är något tidigare jämfört med tidigare studier. Genom en specialundersökning kunde visas att detta inte berodde på att maskarna utvecklat klinisk läkemedelsresistens associerad med äggutskiljning. Däremot påvisades enstaka vuxna och immatura magtarmmaskar vid slakt 20 dagar efter utförd behandling.

ERKÄNNANDE

Försöket har beviljats djuretiskt tillstånd av Uppsala Djurförsöksetiska Nämnd C286/6 och C89/7. Studien har delvis finansierats med bidrag från Orion Pharma AB, Sverige.

SUMMARY

Best use of doramectin in first season grazing cattle in Sweden

A field study was conducted in Sweden to determine the efficacy of doramectin in the control of pasture borne nematode infections in first season grazing cattle and the resultant productivity. The study was conducted for two consecutive years (2006 and 2007) with two groups of 10 calves that were turned out on to equivalent set-stocked paddocks between May and September. The animals were weighed and sampled at 4 and 2 week intervals year 1 and 2, respectively. One group was untreated, whereas the other was treated both at turn out and then again after 8 weeks on to pasture. In the first year a third group and that was treated only at turnout was also included in the study.

Although low levels of the gastrointestinal nematodes *Ostertagia ostertagi* and *Cooperia oncopora* were present throughout experiment, both years at housing there was an average weight gain difference of about 20 kg between the animals in untreated and doramectin groups. Shedding of trichostronglid eggs was detected already after 4 weeks also in the treated animals, which is about 4 weeks earlier compared to what has been described in earlier studies. However, the results of a separate infection trial where 2 animals were inoculated with L3s recovered from treated animals in the experiment, showed that the pour-on formulation was fully effective. On the other hand, both a few late juvenile and adult stages of the gastrointestinal worms were recovered at slaughter 20 days post treatment. The lungworm *Dictyocaulus viviparus* was present only in the first year, showing that the larvae did not survive the winter on to pasture. The number of larvae recovered from the treated animals during the first year was low, showing that the doramectin treatments were suppressive and controlled the infection.

Referenser

1. Cornelissen JB, Borgsteede FH & Van Milligen FJ. Evaluation of an ELISA for the routine diagnosis of *Dictyocaulus viviparus* infections in cattle. Vet Parasitol, 1997, 70, 153–164.
2. Dimander SO, Höglund J, Uggla A, Spörndly E & Waller PJ. Evaluation of gastro-intestinal nematode parasite control strategies for first-season grazing cattle in Sweden. Vet Parasitol, 2003, 111, 193–209.
3. Dimander SO, Höglund J, Spörndly E & Waller PJ. The impact of internal parasites on the productivity of young cattle organically reared on semi-natural

➤ pastures in Sweden. Vet Parasitol, 2000, 90, 271–284.
4. Höglund J, Svensson C & Hessle A. 2001. A field survey on the status of internal parasites in calves on organic dairy farms in southwestern Sweden. Vet Parasitol, 2001, 99, 113–128.
5. Höglund J, Viring S & Törnquist M. Seroprevalence of *Dictyocaulus viviparus* in first grazing season calves in Sweden. Vet Parasitol, 2004, 125, 343–352.
6. Larsson A, Dimander SO, Rydzik A, Uggla A, Waller PJ & Höglund J. A 3-year field evaluation of pasture rotation and supplementary feeding to control parasites in first-season grazing cattle – effects on animal performance. Vet Parasitol, 2006, 142, 197–206.
7. Molento MB, Trudeaua C, Prichard RK, Zimmermanb GL, Johnson EG, Marleyd S & Conder GA. Persistent efficacy of doramectin pour-on against artificially induced infections of nematodes in cattle. Vet Parasitol, 1999, 82, 297–303
8. Ploeger HW, Kloosterman A, Rietveld FW, Hilderson H, Berghen P & Pieke EJ. Production of dairy replacement stock in relation to level of exposure to gastrointestinal nematode infection in the first grazing season: second-year calves and heifers. Vet Parasitol, 1996, 65, 99–115.
9. Schnieder T. Control of gastrointestinal nematodes in first season-grazing cattle by strategic administration of doramectin at turnout and eight weeks after turnout. Proceedings of the XVIII congress of buiatrics, Bologna. 1994, 31–36.
10. Skogerboe TL, Cracknell VC, Walstrom DJ, Ritzhaupt L & Karle VK. The effect of simulated rainfall on the efficacy of doramectin pour-on against nematode parasites of cattle. Vet Parasitol, 1999, 86, 229–234.
11. Taylor M, Coop B & Wall R. Veterinary parasitology, 3rd ed. Blackwell Science, 2007.
12. Törnquist M. Resultat av doramectin-behandling mot endo- och ektoparasiter hos ungtjurar. Svensk VetTidn, 1996, 48, 497–502.
13. Vercruysse J, Claerebout E, Dorny P, Demeulenaere D & Deroover E. Persistence of the efficacy of pour-on and injectable moxidectin against *Ostertagia ostertagi* and *Dictyocaulus viviparus* in experimentally infected cattle. Vet Rec, 1997, 140, 64–66.
14. Vercruysse J, Claerebout E, Dorny P, Demeulenaere D, Agneessens J & Smets K. Persistence of the efficacy of doramectin against *Ostertagia ostertagi* and *Cooperia oncophora* in cattle. Vet Rec, 1998a, 143, 443–446.
15. Vercruysse J, Dorny P, Claerebout E & Weatherly A. Field evaluation of a topical doramectin formulation for the chemoprophylaxis of parasitic bronchitis in calves. Vet Parasitol, 1998b, 28, 169–179.

***JOHAN HÖGLUND,** FD, professor, Institutionen för biomedicin och veterinär folkhälsovetenskap, avdelning för virologi och parasitologi, SLU, Box 7073, 750 07 Uppsala.
MATS TÖRNQVIST, VMD, Svenska Djurhälsovården, Box 164, 245 22 Staffanstorp.
ANNA RYDZIG, BMA, Institutionen för biomedicin och veterinär folkhälsovetenskap, avdelning för virologi och parasitologi, SLU, Box 7073, 750 07 Uppsala.
BITTE LJUNGSTRÖM, BMA, Vidilab, Box 33, 745 21 Enköping.

Prisvärt vaccin från 14:60/dos exkl. moms!

AD&D-02-2008

Tillverkare: LABORATORIOS HIPRA, S.A. Avda. La Selva, 135 - 17170 Amer (Girona) Spain.

MARKNADSFÖRS AV
NORDVACC AB
Box 112, 129 22 Hägersten
Tel:08-449 46 50.
Fax:08-449 46 56
E-mail:vet@nordvacc.se
Hemsida:www.nordvacc.se

NORDVACC

ULRIKA KJELLMAN, leg veterinär, specialist i hundens och kattens sjukdomar.*
Handledare: Christer Nygren, leg veterinär, specialist i hundens och kattens sjukdomar,
Smådjursspecialisten AB, Djursjukhuset Jägarvallen, Jägarvallsvägen 2, 584 22 Linköping.

Litteraturstudie

Malignt melanom hos hund

Malignt melanom hos hund är en aggressiv, svårbehandlad tumörform. Den förekommer vanligen i munhåla, öga, hud och klofals hos äldre hundar. Metastasering är mycket vanligt och sker tidigt i sjukdomsförloppet. Kirurgi, cellgiftsbehandling eller strålning har inte visat sig kunna förlänga överlevnadstiden på längre sikt eller förhindra metastasering. I dagsläget saknas mer effektiva behandlingsmetoder för sjukdomen. Artikeln består av en litteraturstudie av malignt melanom hos hund och är en förkortad version av författarens examensarbete för specialistkompetens i hundens och kattens sjukdomar.

FIGUR 1. *Malignt melanom drabbar framför allt äldre hundar. Vissa raser tycks vara överrepresenterade.*

granskad artikel

INLEDNING

Melanocytära tumörer är nybildningar som uppstår vid tumöromvandling av melanocyter och dess omogna form, melanoblaster (37). Melanocyter bildar melanin och återfinns i epitelskikt i bland annat munhåla, hud och öga (34). Man skiljer på benigna melanocytom och maligna melanom (12). De vanligaste lokalisationerna för malignt melanom hos hund är munhåla, öga, hud och klofals (41). Föreliggande artikel är en litteraturstudie om malignt melanom hos hund, dess patogenes, kliniska egenskaper, diagnostik, behandling och prognos.

PATOGENES

Neoplastisk omvandling av celler uppstår på grund av en rad förändringar och mutationer i de gener som styr cellens tillväxtkontroll. Mutationer i flera steg leder till ohämmad tillväxt av de förändrade cellerna (24). Vid malignt melanom uppstår dessa förändringar i kroppens melanocyter (34). Man har funnit mutationer i tumörsuppressorgenen p53, som styr celltillväxt och celldöd, i maligna melanom hos hund (29). Vidare tros genetiska faktorer hos de drabbade hundarna kunna påverka utvecklingen av tumören (37).

Den primära orsaken till tumörens uppkomst hos hundar är okänd. Det finns inte som hos människa något tydligt samband mellan bestrålning med UV-ljus, eller påverkan av någon annan karcinogen, och uppkomst av maligna melanom (37). Det är mycket ovanligt hos husdjur att benigna melanocytom omvandlas till malign form (34).

KLINISKA EGENSKAPER

Malignt melanom är en tumörform som företrädesvis drabbar äldre hundar. Medel- och medianålder från ett flertal studier ligger på nio till tolv år (2, 3, 4, 6, 8, 11, 26, 27, 30, 32, 33, 39). Vissa raser tycks vara överrepresenterade, däribland nämns skotsk terrier, golden retriever, dvärgpudel, schnauzer och ➤

doberman (6, 13, 27, 35) (Figur 1). Hundar med svart hud eller svart munslemhinna anges vara mer drabbade (6, 41). I några studier rapporteras att tumörformen är vanligare hos hanhundar (32, 39).

Kutana melanom

Melanocytära tumörer är vanliga i huden på hundar. Till utseendet är de vanligen kraftigt pigmenterade, platta eller något upphöjda strukturer som ofta är hårlösa (23). Även opigmenterade nybildningar förekommer dock. Maligna varianter tycks vara mer snabbväxande och är ofta ulcererade (41). Bröstkorgen, benen eller ögonlocken är ofta drabbade (35). Merparten, mellan 60–80 procent, av dessa hudtumörer anges vara benigna (6, 8, 23, 24, 36). Ett undantag utgör melanom i klofalsen hos hund som oftast är av en aggressiv malign form (8, 23, 36). Symtom som ses vid denna form är klokapseldeformation eller avlossning, smärta, inflammation och svullnad kring klofästet (13). Tumörer som uppstår i gränsen mellan slemhinna och hud utgör också en mer aggressiv form av melanom (23).

Okulära melanom

Melanocytära tumörer är den vanligaste intraokulära formen av nybildning hos hund (23, 30, 35) (Figur 2). Benigna melanocytom är vanliga och uppges utgöra 70–80 procent av dessa tumörer (14, 34). De vanligaste lokalisationerna är i iris, ciliarkropp eller limbusregionen (14, 30). Melanocytom i koroidea är ovanligt och har tidigare ansetts vara en helt benign form, men maligna varianter finns nu beskrivna (14, 18). Intraokulära melanom kan uppträda som en synlig nybildning vid yttre inspektion av ögat, men det är även vanligt att tumören upptäcks vid rutinmässig ögonlysning. Utseendemässigt är benigna och maligna varianter svåra att skilja åt. Då symtom ses är det vanligen korneaskador, blödningar i främre ögonkammaren, uveit och glaukom (35).

Orala melanom

Malignt melanom är en av de vanligaste tumörformerna i munhålan hos hund, och här rör det sig om en aggressiv, invasiv variant (11, 27). En studie anger att 96 procent av undersökta melanocytära tumörer i munhålan var maligna (6) (Figur 3). Vanliga symtom, förutom en synlig nybildning, är blödningar och irritation från munhålan, inappetens och dysfagi (11, 35). Tumörerna är ofta sköra och ulcererade (35). Den vanligaste lokalisationen i munhålan är i slemhinnan på insidan av läpparna samt i underkäkens slemhinna (27, 39).

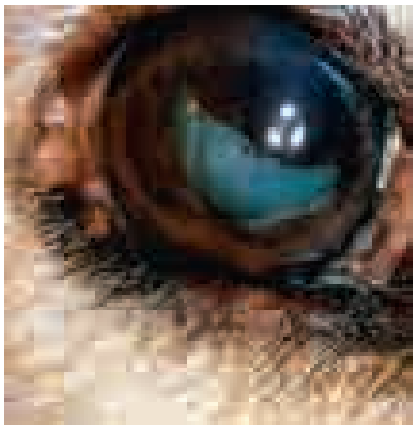

FOTO: THE MERCK VETERINARY MANUAL, 9TH ED. USED WITH PERMISSION.

FIGUR 2. *Hund med okulärt melanom. Detta är den vanligaste intraokulära tumörformen hos hund.*

DIAGNOSTIK

Histopatologisk undersökning av misstänkta tumörer rekommenderas för att diagnostisera malignt melanom (35). Tumörer finns i flera olika former och cellerna kan ha ett varierande innehåll av melanin (12). De vanligaste formerna är spolcellig typ med smalare celler liggande i buntar och epiteloid typ bestående av rundare celler med stor cellkärna. Det är även vanligt med tumörer där de olika celltyperna är blandade (12, 29). Mitoser i cellerna är vanligt (13). Ballongcellstyp som karaktäriseras av stora, runda, ballongliknande celler med en liten kärna och rikligt med klar cytoplasma är ovanlig hos husdjur (5, 9, 12). Denna form kan vara helt amelanotisk, dvs utan innehåll av melanin i cellerna. Detta kan göra typen svår att känna igen histopatologiskt (5, 9). Att skilja benigna melanocytom från maligna melanom kan innebära svårigheter. Ett större antal celler med mitoser och kärnatypier innebär en indikation på malignitet. Likaså är invasion av lymfatisk vävnad eller kärl ett säkert tecken (12). Morfologin hos metastaserade maligna melanom är i de flesta fall lik den hos primärtumören (34).

Immunhistokemiska metoder är värdefulla för att säkerställa diagnosen malignt melanom, speciellt vid amelanotiska former som är svåra att känna igen cytologiskt och histopatologiskt (9, 17, 36). Tekniken går ut på att använda

FOTO: DIETMAR BÜCHELER, WWW.VET-MED-DENT.COM

FIGUR 3. *Oralt malignt melanom. Dessa tumörer är ofta av en aggressiv, invasiv form.*

monoklonala antikroppar för att detektera proteiner som är specifika för tumörtypen i vävnadssnitt eller utstryk (9, 17, 27, 36).

Cytologisk undersökning av aspirat från regionala lymfknutor är värdefull för att detektera metastaser (10, 13, 16, 34). Enbart palpation av lymfknutorna är inte tillräckligt för att utesluta eller bekräfta metastasering (16, 40). Upp till 40 procent av de hundar som vid palpation har normala lymfknutor kan ha tumörceller i lymfknutan påvisbara med cytologi (40). I utstryk kan de melaninnehållande tumörcellerna vara svåra att skilja från melanofager. En biopsi från lymfknutan ger ofta ett mer säkert svar (16, 40) och även immuncytokemi kan underlätta diagnosen (17, 27). Proteiner, så kallade melanom-associerade antigen, som vanligen förekommer i lymfknuteaspirat vid melanom kan detekteras med PCR. Denna teknik är betydligt känsligare än vanlig cytologi (10).

Röntgen av tumörområdet kan visa om tumören har invaderat intilliggande benvävnad (33). Thoraxröntgen bör utföras för att påvisa eventuella metastaser i lungorna. Sensitiviteten är dock låg och mikrometastaser i ett tidigt skede syns inte på röntgen (10, 39) (Figur 4). Vid metastaser i bröst- och bukhåla kan maligna celler ofta hittas i aspirat från pleura- och peritonealvätska (34). Ultraljudsundersökning av buken kan påvisa metastaser i exempelvis njure och mjälte. Datortomografi och magnetröntgen kan användas för att undersöka tumörens utbredning i svårundersökta områden som öga och munhåla. Metoderna kan även vara till hjälp för att upptäcka metastaser i tidigt skede (35).

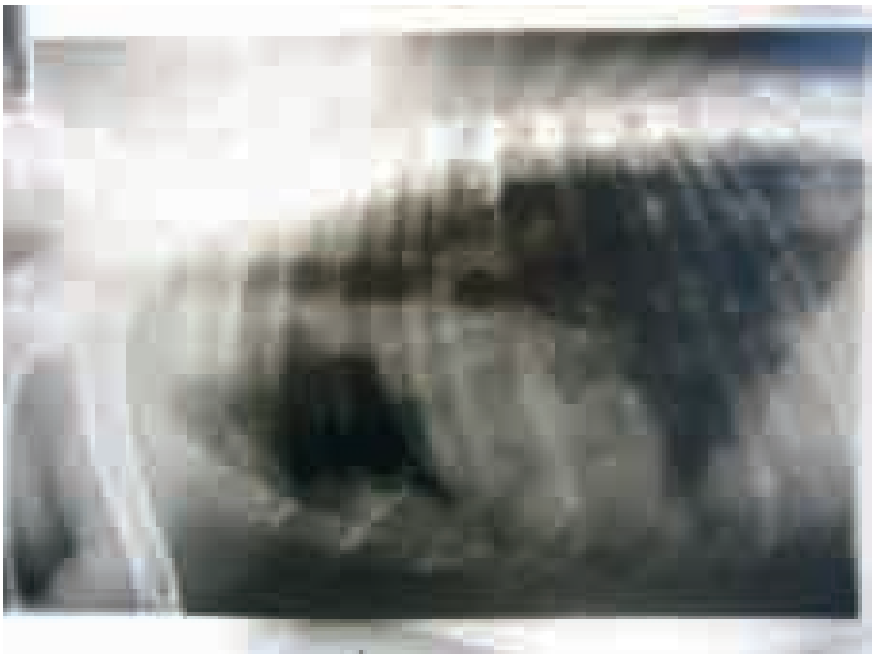

FIGUR 4. *Lungmetastaser på röntgenbild från hund med malignt melanom i klofals. Sensitiviteten är låg vid lungröntgen och små metastaser syns inte.*

BEHANDLING

Indelning av sjukdomen i kliniska stadier kan vara användbart för att lägga upp en behandlingsplan (10). Det finns system framtagna för att underlätta en sådan indelning och detta tillvägagångssätt används i många studier av malignt melanom. Principen går ut på att sammanväga uppgifter om primärtumörens storlek och lokala invasivitet med uppgifter om storleken på regionala lymfknutor och förekomst av metastaser. Man kan då bilda sig en uppfattning om sjukdomens prognos hos den enskilda individen (25).

Kirurgi

Kirurgiska metoder har sedan länge varit grundbehandlingen vid olika typer av neoplasier (20, 35). Kirugiskt avlägsnande av maligna melanom botar sällan sjukdomen då tidiga metastaser är mycket vanliga, men det kan förlänga hundens liv något (11, 41). Tåamputation vid tumörer runt klofästet, en vid excision av hudtumörer och enukleation vid intraokulära former rekommenderas (35). Lokala recidiv efter kirurgi är framför allt vanligt i munhålan, där det är svårt att få en bra marginal runt tumören (11). I flera länder rekommenderas mycket radikala former av kirurgi vid malignt melanom i munhålan, där stora delar av under- eller överkäken opereras bort (31, 32, 33, 35). Komplikationer vid dessa kirurgimetoder rapporteras i 22–33 procent av fallen i två studier (32, 33). Rapporterade problem är bland annat svårigheter med sårläkning, problem för hunden att inta föda och hålla tungan inuti munhålan, nervskador och dreglande (31, 32, 33). En studie visar att radikal kirurgi vid orala maligna melanom inte förlänger överlevnadstiden signifikant jämfört med mer enkel kirurgi (22). Lokal återkomst av tumören är dock mindre vanligt vid de radikala kirurgiska metoderna (31, 32, 33).

Cellgiftsbehandling

Cellgiftsbehandling i flera olika former har studerats hos hundar med malignt melanom, ibland i kombination med kirurgi eller strålning (7, 19, 28). En studie utvärderar effekten av behandling med cisplatin i kombination med piroxicam hos hundar med inoperabla maligna melanom i munhålan. Behandlingen minskade tumörens storlek hos 18 procent av hundarna. Biverkningsfrekvensen var hög då cisplatin har en mycket hög njurtoxicitet (7). Vid behandling med carboplatin sågs effekt hos 28 procent av hundarna. I denna grupp fanns hundar med olika typer av malignt melanom, dessutom ingick både hundar som inte behandlats tidigare för tumören och hundar som fått återfall efter kirurgisk behandling eller strålning. Ingen signifikant skillnad i behandlingsresultat fanns mellan de olika grupperna av hundar. Även här var biverkningarna många och några hundar avlivades på ➤

grund av allvarliga komplikationer till följd av behandlingen (28).

En nyare metod där cellgifter läggs lokalt i tumörvävnaden i form av implantat har testats på hundar med orala maligna melanom. Merparten av hundarna i denna studie hade tumörer som återkommit efter kirurgisk behandling. 70 procent av hundarna erhöll en minskning av tumörens storlek med över 50 procent. För hundar med en kort sjukdomshistoria sågs en längre överlevnad, oberoende av tidigare behandling. Biverkningar sågs hos 85 procent av hundarna med nekros på behandlingsstället, ulcerationer och oronasala fistlar (19).

Strålning

Effekten av strålning på maligna melanom har studerats. I flera studier av hundar med malignt melanom i munhålan hade 51–63 procent av hundarna total tillbakagång av tumören efter strålbehandling och ytterligare 25–31 procent av hundarna hade en partiell tillbakagång av tumören (3, 4, 26). Långtidseffekten bedömdes vara densamma som vid radikal kirurgi, och biverkningarna var i de flesta fall milda med framför allt lokala reaktioner i hud och slemhinna. Strålning kan vara ett sätt att minska tumörens storlek och därmed minska obehaget för djuret eller underlätta efterföljande kirurgi. Det kan även vara ett komplement att använda efter kirurgi vid stora tumörer som är svåra att avlägsna till fullo (20, 23, 38). In vitro-studier verkar dock tyda på att melanocyter är mycket snabba på att reparera skador på cellen som uppstår vid strålning (23). Detta kan vara en förklaring till en sämre långtidseffekt av strålbehandling på maligna melanom jämfört med andra tumörtyper (23, 35). Dessutom anges att sårläkningskomplikationerna ökar om hunden behandlas med strålning kort tid efter operation (33).

Immunterapi

Forskning tyder på att utvecklingen av sjukdomen hos den enskilda individen som drabbas av malignt melanom är beroende av kroppens immunsvar (22). Ett starkare immunsvar kan hindra eller fördröja tumörtillväxt och metastasering (22, 24). Studier har gjorts där hundar med malignt melanom behandlats med immunterapi som ett komplement till kirurgi. Olika former av immunstimulerande medel som t ex ”granulocyte macrophage colony-stimulating factor” och rekombinanta tumörvacciner har använts. Biverkningarna var mycket få men resultaten av behandlingarna har varit tveksamma (1, 22). En förlängd överlevnadstid sågs hos hundar med melanom i mycket tidigt stadium (22).

PROGNOS

Prognosen för hundar som drabbas av malignt melanom är generellt dålig (34). Hundar som inte får någon behandling rapporteras ha en överlevnadstid med en median på två till tre månader efter diagnos vid malignt melanom i munhålan (15, 39). Metastasering sker mycket tidigt i sjukdomsförloppet, vilket är en av huvudorsakerna till att behandling av sjukdomen är svår (4, 11, 19, 26, 31, 32). Ofta har metastasering redan skett vid diagnos av den ursprungliga tumören (4, 20, 34).

Initialt sker metastasering till den regionala lymfknutan och sedan ofta till lungor, njurar, myokard och lever (8, 11, 23, 37) (Figur 5). Intraokulära maligna melanom är framför allt lokalt invasiva och metastasering sker hematogent vid denna tumörform (30). I två studier av 100 respektive 122 hundar med malignt melanom i munhålan hade 53–59 procent av hundarna metastasering till den regionala lymfknutan vid tidpunkten då den primära tumören undersöktes (26, 40). Hos hundar med malignt melanom i klo sågs metastaser i lungorna hos 32 procent vid undersökning före operation (21). Vid obduktion av 54 hundar med orala maligna melanom hade 81 procent av hundarna metastaser (39). Det anges att hundar där metastaser finns vid diagnos har en kortare överlevnadstid än hundar utan metastaser, men exakt tidsangivelse för överlevnad hos de olika grupperna saknas (19, 21). I de flesta studier där behandling av malignt melanom utvärderats anges att man uteslutit hundar som hade metastaser vid diagnostillfället (3, 4, 11, 14, 22, 31).

Prognosen för överlevnad samt effekten av olika behandlingsmetoder vid malignt melanom har utvärderats i ett flertal studier. Hundar med orala maligna melanom har en rapporterad överlevnadstid efter kirurgisk behandling med en median på tre till åtta månader. Variationen är dock stor och enstaka djur överlevde i över två år efter diagnostillfället (8, 31, 39). Vid malignt melanom i klo rapporteras en överlevnadstid efter kirurgi med en median på tolv månader i en studie (21) och ett medel på 17 månader i en annan studie (2). Det anges att de flesta djuren avlivas som en direkt följd av tumörsjukdomen (8, 31, 39). Efter radikal kirurgi av orala maligna melanom rapporteras lokal återkomst av tumören hos 8–21 procent av hundarna (31, 32, 33) och en av dessa studier rapporterar metastaser hos 71 procent av hundarna inom sju månader efter operation (31). Vid mer enkel kirurgi är procenten för lokal återkomst så hög som 85 procent och vid avlivning rapporteras 71 procent ha metastaser (8). En studie av cellgiftsbehandling vid orala maligna melanom som ansågs inoperabla rapporterar en överlevnad med en median på fyra månader (7). Överlevnadstiden efter strålbehandling vid orala maligna melanom rapporteras med en median på fem till sju månader (4, 26). Lokal återkomst av tumörer i munhålan efter strålning sågs hos 19–39 procent av hundarna (4, 26) och en av dessa studier rapporterar att 72 procent avlivades på grund av metastaser (4). Några hundar i dessa studier hade tidigare behandlats kirurgiskt men effekten av det studerades inte (4, 26). I en av studierna av strålbehandling ingick det några hundar som samtidigt behandlades med cytostatika. Ingen signifikant skillnad sågs i överlevnadstid eller i risken för att utveckla metastaser med den kombinerade behandlingen jämfört med enbart strålning (26). Vid en kombination av strålning och cellgiftsbehandling som utfördes kort tid efter icke radikal kirurgi av orala maligna melanom observerades lokal återkomst av tumören hos 38 procent och metastaser hos 54 procent av hundarna (11). Den rapporterade överlevnadstiden hade en median på tolv månader (11). Även i här nämnda studier förekom det

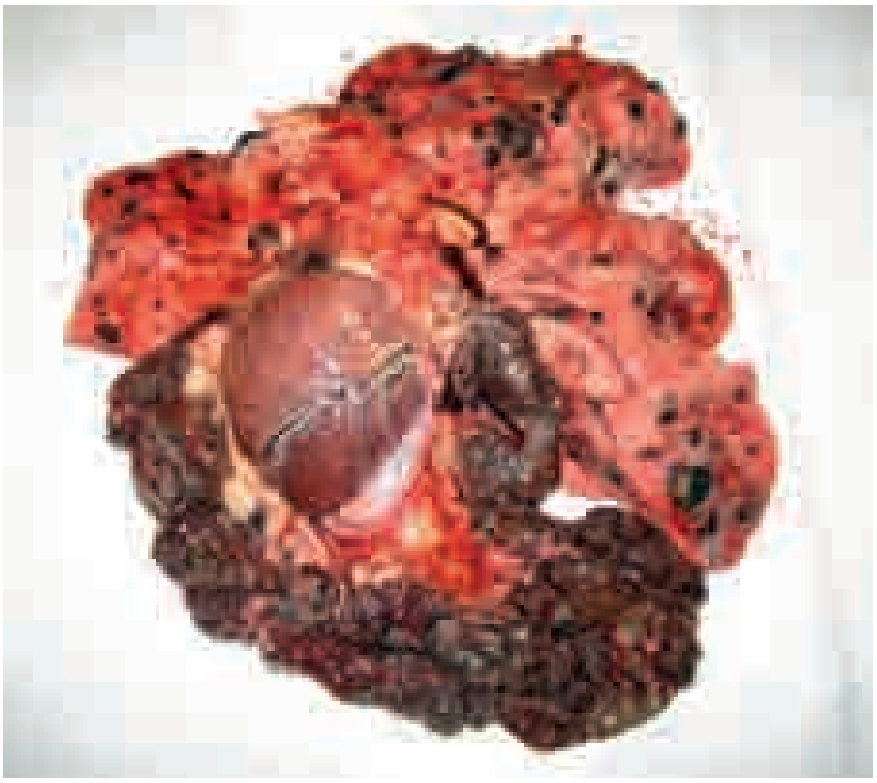

FIGUR 5. *Hjärta och lungor från samma hund som i Figur 4. Metastasering sker ofta mycket tidigt i sjukdomsförloppet.*

att enskilda individer levde flera år efter diagnos (4, 7, 11). Återkommande tumörer rapporteras innebära en betydligt sämre prognos med kortare överlevnadstid (15). En längre överlevnadstid ses hos hundar med små tumörer, varför det är viktigt att starta behandlingen så tidigt som möjligt i sjukdomsskedet (4, 19, 26, 38). Vid orala maligna melanom är prognosen dessutom bättre vid en rostral placering av tumören (26, 32, 38). Detta kan bero på att rostrala tumörer upptäcks i ett tidigare skede och att kirurgi i dessa fall blir enklare (32).

I genomförda studier har man inte funnit något samband mellan prognosen för överlevnad och olika histologiska typer av malignt melanom (2, 8). Dock verkar tumörer med ett högt mitotiskt index innebära en sämre prognos (8, 35). Histologiskt benigna tumörer kan i vissa fall ha ett malignt beteende med lokal återkomst och metastasering (6, 8).

DISKUSSION

Vid misstanke om ett malignt melanom är det viktigt att diagnosen ställs snarast möjligt och att behandling startar utan dröjsmål. Provtagning för histopatologisk undersökning bör utföras på misstänkta tumörer, för att underlätta val av behandling (35). Då man fastställt diagnosen bör djurägaren informeras om den dåliga prognosen och den stora risken för uppkomst av metastaser. Thoraxröntgen bör alltid utföras innan en eventuell operation för att utesluta metastaser. Även aspirat eller biopsi från regional lymfknuta kan övervägas innan kirurgi. Om metastaser inte kan påvisas kan kirurgisk behandling vara värdefull för att minska de besvär hunden har av den primära tumören (31). Radikala former av kirurgi minskar risken för lokal återkomst av tumören men metoderna kan innebära en risk för postoperativa komplikationer (31, 32, 33). Strålning kan fungera som en palliativ åtgärd och här är biverkningarna färre (4). Även cellgifter tycks ha en otillfredsställande effekt på denna tumörform och de substanser som föreslås har en hög frekvens av allvarliga biverkningar (7, 28). Ingen långsiktigt gynnsam effekt har kunnat ses på överlevnadstiden med de olika behandlingsalternativ som finns tillgängliga. På grund av den mycket dåliga prognosen bör man överväga att helt avråda från vidare behandling vid konstaterade metastaser.

Sammantaget finns i dagsläget ingen bra behandlingsform för denna allvarliga tumörsjukdom. Framför allt saknas effektiv behandling för att motverka uppkomsten av metastaser. Framtiden får utvisa om nya metoder kan utvecklas som gör prognosen mer gynnsam för både djur och människor som drabbas av malignt melanom.

SUMMARY

Malignant melanoma in dogs

Malignant melanoma is an aggressive and deadly form of cancer originating from melanocytes. The most common sites affected are the oral cavity, eye, skin and digits in older dogs. The diagnosis is based on histopathological examination. Metastases are very common and occur early in the course of the disease. Initially the regional lymph node is affected and spread to lungs, kidneys and other internal organs is common. Treatment is usually directed at surgical excision of the primary tumour. Neither surgery, chemotherapy nor radiation has been efficient in sufficiently prolonging survival or preventing metastases. As of today no successful treatment option is available for this destructive form of cancer.

Referenser

3. Bateman KE, Catton PA, Pennlock PW & Kruth SA. 0-7-21 radiation therapy for the treatment of canine oral melanoma. J Vet Int Med, 1994, 4, 267–272.
4. Blackwood L & Dobson JM. Radiotherapy of oral malignant melanomas in dogs. J Am Vet Med Assoc, 1996, 1, 98–102.
7. Boris PA, Murry DJ, Bennett PF, Glickman NW, Snyder PW, Merkel BL, Schlitter DL, Thomas RM & Knapp DW. Evaluation of cisplatin combined with piroxicam for the treatment of oral malignant melanoma and oral squamous cell carcinoma in dogs. J Am Vet Med Assoc, 2004, 3, 388–394.
11. Freeman KP, Hahn KA, Harris FD & King GK. Treatment of dogs with oral melanoma by hypofractionated radiation therapy and platinum-based chemotherapy. J Vet Int Med, 2003, 1, 96–101.
12. Goldschmidt MH. Melanocytic tumors and tumorlike lesions. In: WHO inter-

➤ national classification of tumors of domestic animals. Vol 3, Histological classification of epithelial and melanocytic tumors of the skin of domestic animals. Washington, Armed forces institute of pathology, 1998, 38–40.
13. Goldschmidt MH & Hendrick MJ. Malignant melanoma. In: Meuten DJ ed. Tumors in domestic animals. Iowa, Ames, 2002, 81–84.
14. Guiliano EA, Chappell R, Fisher B & Dubielzig RR. A matched observational study of canine survival with primary intraocular melanocytic neoplasia. Vet Ophthalmol, 1999, 2, 185–190.
16. Herring ES, Smith MM & Robertson JL. Lymph node staging of oral and maxillofacial neoplasms in 31 dogs and cats. J Vet Dent, 2002, 3, 122–126.
17. Hoinghaus R, Mischke R & Hewicker-Trautwein M. Use of immunohistochemical techniques in canine melanoma. J Vet Med A Physiol Pathol Clin Med, 2002, 4, 198–202.
19. Kitchell BE, Brown DW, Luck EE, Woods LL, Orenberg EK & Bloch DA. Intralesional implant for treatment of primary oral malignant melanoma in dogs. J Am Vet Med Assoc, 1994, 2, 229–236.
22. MacEwen DE, Kurzman ID, Vail DM, Dubielzieg RR, Everlith K, Madewell BR, Rodriguez CO, Zwahlen CH, Obradovich J, Rosenthal RC, Fox LE, Rosenberg M, Henry C & Fidel J. Adjuvant therapy for melanoma in dogs: results of randomized clinical trials using surgery, liposome-encapsulated muramyl tripeptide, and granulocyte macrophage colony-stimulating factor. Clin Canc Res, 1999, 5, 4249–4258.
23. Meleo KA. Tumors of the skin and associated structures. Vet Clin North Am Small Anim Pract, 1997, 1, 73–94.
26. Proulx DR, Ruslander DM, Dodge RK, Hauck ML, Willams LE, Horn B, Price GS & Thrall DE. A retrospective analysis of 140 dogs with oral malignant melanoma treated with external beam radiation. Vet Radiol Ultrasound, 2003, 3, 352–359.
27. Ramos-Vara JA, Beissenherz ME, Miller MA, Johnson GC, Pace LW, Fard A & Kottler SJ. Retrospective study of 338 canine oral melanomas with clinical, histological, and immunohistochemical review of 129 cases. Vet Pathol, 2000, 6, 597–608.
28. Rassnick KM, Ruslander DM, Cotter SM, Al-Sarraf R, Bruyette DS, Gamblin RM, Meleo KA & Moore AS. Use of carboplatin for treatment of dogs with malignant melanoma: 27 cases. J Am Vet Med Assoc, 2001, 9, 1444–1448.
31. Salisbury SK & Lantz GC. Long-term results of partial mandibulectomy for treatment of oral tumors in 30 dogs. J Am Anim Hosp Assoc, 1988, 24, 285–294.
32. Schwarz PD, Withrow SJ, Curtis CR, Powers BE & Straw RC. Mandibular resection as a treatment for oral cancer in 81 dogs. J Am Anim Hosp Assoc, 1991, 27, 601–610.
33. Schwarz PD, Withrow SJ, Curtis CR, Powers BE & Straw RC. Partial maxillary resection as a treatment for oral cancer in 61 dogs. J Am Anim Hosp Assoc, 1991, 27, 617–624.
34. Smith SH, Goldschmidt MH & McManus PM. A comparative review of melanocytic neoplasms. Vet Pathol, 2002, 6, 651–678.
35. Sulaimon SS & Kitchell BE. Canine melanoma: combating a destructive and deadly tumor. Vet Med, 2001, 96, 931–942.
36. Sulaimon SS, Kitchell BE & Ehrhart E. Immunohistochemical detection of melanoma-specific antigens in spontaneous canine melanoma. J Comp Pathol, 2002, 2–3, 162–168.
37. Sulaimon SS & Kitchell BE. The basic biology of malignant melanoma: molecular mechanisms of disease progression and comparative aspects. J Vet Int Med, 2003, 6, 760–772.
39. Todoroff RJ & Brodey RS. Oral and pharyngeal neoplasia in the dog: a retrospective survey of 361 cases. J Am Vet Med Assoc, 1979, 175, 567–571.
40. Williams LE & Packer RA. Association between lymph node size and metastasis in dogs with oral malignant melanoma: 100 cases. J Am Vet Med Assoc, 2003, 9, 1234–1236.
41. Withrow SJ & Vail DM. Tumors of the skin and subcutaneous tissues. In: Withrow SJ & MacEwan EG eds. Small animal clinical oncology, 3 ed. Philadelphia, WB Saunders, 2001, 250–255.

En fullständig referenslista (41 referenser) kan erhållas från författaren.

***ULRIKA KJELLMAN,** leg veterinär, specialist i hundens och kattens sjukdomar, Smådjursspecialisten AB, Djursjukhuset Jägarvallen, Jägarvallsvägen 2, 584 22 Linköping.

MYBAC VETTECH Laboratoriet
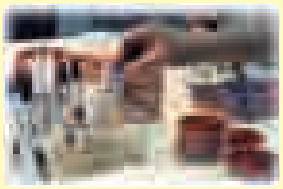

DITT LABORATORIEVAL

Klinisk veterinärmedicinsk mikrobiologi.

Swedac-ackrediterade undersökningar.

KONTAKTA OSS FÖR PRISLISTA, REMISSER, PORTOFRIA ADRESSLAPPAR OCH ÖVRIG INFORMATION.

MYBAC-VETTECH LABORATORIET AB, Tel: 08-55 635 625. Fax: 08-449 46 56. E-mail: vet@mybac-vettech.se. Hemsida: www.mybac-vettech.se

månadens epiztel

Epizteln tar bland annat upp misstanke om ny spridningsväg för bluetongue. Epizteln är ett samarbete mellan SVA och Jordbruksverket och är i det här numret sammanställd av Kristina Karlsson, SVA och Jessica Dahlberg, Jordbruksverket.

MISSTANKE OM NY SPRIDNINGSVÄG FÖR BLUETONGE (BTV-8)

Med anledning av provtagningsfynd i samband med import av dräktiga kvigor från Nederländerna till Nordirland har stark misstanke om transplacental spridning av BTV-8 uppstått.

En grupp nötkreatur fördes in till Nordirland i början på januari. Gällande regelverk hade följts och djuren var provtagna två gånger i Nederländerna innan införseln och en gång tolv dagar efter införseln till Nordirland. Vid dessa undersökningar var åtta av djuren seropositiva (positiv ELISA) men inget virusgenom kunde påvisas (PCR-undersökning). En månad efter införseln genomfördes ytterligare en provtagningsomgång. Då kunde man påvisa virusgenom i blodet från en av kvigorna, men hon hade inte serokonverterat, dvs det var ett tecken på ny infektion. Detta trots att förhållandena var sådana att spridning med knott inte bedöms ha varit möjligt på Irland vid denna tidpunkt. Hos hennes kalv, som fötts efter ankomsten till Nordirland, kunde inget virusgenom påvisas i blodet men hos tre andra kalvar till seropositiva mödrar kunde virusgenom påvisas, dvs de visade tecken på pågående infektion.

Sammantaget bedömer man vid Pirbright, som är EUs referenslaboratorium för BTV, att detta är starka indikationer för att transplacental spridning av BTV-8 kan ske. Teorin är att när dräktiga djur infekteras kan även kalven infekteras och få en långvarig viremi som kan kvarstå fram till födelsen och därefter. Bland de djur som beskrivits är det de kvigor som visat tecken på tidigare genomgången infektion, dvs de seropositiva kvigorna, som nedkommit med kalvar där virusgenom kunnat påvisas i blodet. Transplacental spridning skulle kunna vara en

Foto: Epiweb, FAO/University of Pretoria.

Salivering och krustor på mulen hos ett nötkreatur med bluetongue. Serotyp 8 av bluetonguevirus, den serotyp som orsakat utbrottet i Nordeuropa 2007, ger relativt kraftiga symtom hos nötkreatur.

■■ Telefonnumret till SVAs epizootologjour är 018-67 40 01.

■■ Detta nummer kan enbart användas då SVAs växel är stängd, dvs utanför ordinarie arbetstid. Epizootijouren ger råd och hjälp till veterinärer vid misstanke om epizootisjukdom. Provsvar eller allmänna råd kan inte ges på detta nummer.

viktig övervintringsmekanism för BTV. Hur den kviga som visade tecken på nyinfektion kan ha infekterats är i nuläget inte klarlagt. Fortsatta undersökningar av aktuella djur samt konfirmerande tester och virusisolering pågår. Irland har stoppat all import av hondjur (nötkreatur och får) som kan vara dräktiga. Diskussioner kring hur den nya kunskapen kan komma att påverka kontrollåtgärder av infektionen och lagstiftning diskuteras nu inom EU.

TJÄNSTEMAN I BEREDSKAP

Jordbruksverkets samlade larmfunktion Tjänsteman i beredskap (TiB) ska fungera som en tydlig kontaktväg in till Jordbruksverket för andra myndigheter, kommuner och organisationer för information om allvarliga händelser. Funktionens främsta uppgift är att ta emot larm (t ex vid misstanke om allvarlig djursjukdom) utanför kontorstid, men den ska även kunna förmedla ärenden under kontorstid då ansvarig handläggare inte finns tillgänglig. Tjänsteman i beredskap kan larmas via SOS-alarm i Jönköping på telefonnummer 036-12 72 55.

I Jordbruksverkets roll som sektorsansvarig myndighet ingår ett ansvar att bland annat säkerställa ett gott djurhälsotillstånd hos husdjuren, samt att förebygga spridning av och bekämpa smittsamma djursjukdomar. En av de viktigaste förutsättningarna för ett lyckat resultat vid allvarliga händelser är en tidig upptäckt och snabbt vidtagna åtgärder, oavsett vilken typ av skada eller incident som förekommit. Detta kräver bland annat tydliga larmvägar. ■

Nominera kandidater

till förtroendeposter senast 1 juli

Sedan 2005 ska veterinärförbundets medlemmar direktvälja ledamöter i förbundsstyrelse och fullmäktige samt ordförande och vice ordförande i SVS. Valet sker under hösten men kandidater till posterna skall nomineras senast den 1 juli.

Nominering – hur gör man?

- Valet 2008 avser:
  - Vice ordförande och två övriga ledamöter i förbundsstyrelsen
  - Vice ordförande i SVS
  - 18 ledamöter i fullmäktige
- Alla förbundsmedlemmar som är röstberättigade till respektive organ kan nominera kandidater till förtroendeposterna och är också valbara. Mandatperioden för samtliga poster är två år med tillträde den 1 januari 2009.
- Nominering ska vara skriftlig (kan även ske via e-post) och innehålla följande uppgifter för att vara giltig:
  - Namn på den nominerade kandidaten, personnummer och alla kontakt- och adressuppgifter.
  - Vilken av ovanstående förtroendeposter som avses.
  - Skriftlig bekräftelse av den som nominerats att hon/han accepterar att kandidera till den aktuella posten för den gällande mandatperioden.
  - Kontaktadresser till den person som står bakom nomineringen.

  För att underlätta nomineringsförfarandet finns en särskild blankett som bifogas SVT nummer 2, 5 och 7. Blanketten finns också på veterinärförbundets hemsida www.svf.se.
- Nuvarande innehavare av posterna som valet avser kan naturligtvis nomineras för omval om de accepterar det (vice ordförande i SVF Åsa Bergquist; SVS vice ordförande Birgitta Larsson; förbundsstyrelseledamöterna Suzanne Sandquist och Peter Zaff).
- Samtliga ledamöter i förbundsstyrelsen respektive SVS kollegium finns publicerade i varje nummer av SVT. Lista på nuvarande fullmäktiges ledamöter finns på den lösenordsskyddade delen på förbundets hemsida www.svf.se (Resultat vid Sveriges Veterinärförbunds val 2007) och medlemmar kan även få den informationen från förbundskansliet.
- Nomineringen ska vara förbundskansliet tillhanda senast den 1 juli.

Vilken är din diagnos? – EKG

En tio år gammal hund remitterades till djursjukhus på grund av andningssvårigheter, trötthet, inappetens och galopprytm. Fallet är insänt av veterinär Mia Nilsson, Regiondjursjukhuset Helsingborg, Bergavägen 3, Helsingborg. Svaret är skrivet av Anna Tidholm.

Basset blue de Gascogne, tik, tio år

ANAMNES: Hunden remitterades till djursjukhuset på grund av andningssvårigheter, trötthet, inappetens och galopprytm.

STATUS: Oregelbunden hjärtrytm, ca 140 slag/min, måttligt systoliskt blåsljud grad III/VI över mitralis, måttlig expiratorisk dyspné, temperatur 38,2°C.

THORAXRÖNTGEN: Venös stas, måttligt lungödem dorsokaudalt om hjärtat, måttlig förstoring av vänster förmak.

EKOKARDIOGRAFI/DOPPLER: Måttlig dilatation av både vänster förmak (LA/AO: 2) och kammare med bibehållen kontraktilitet (FS 30%) med måttlig regurgitering över mitralisklaffarna, sannolik mitralisendokardos.

EKG-UNDERSÖKNING: Se Figur 1 (ursprungligt EKG) och Figur 2 (registrering vid återbesök ca tre månader efter hjärtsviktsbehandling initierats).

BEHANDLING: Hunden behandlades med diuretika, ACE-hämmare, pimobendan och digoxin och mådde bra tre månader efter första besöket.

SVAR SE SIDAN 48

KOLLEGIALT NÄTVERK

veterinärer stödjer veterinärer

Ett självständigt nätverk bestående av veterinärer som på ideell grund står till förfogande för kolleger som behöver en samtalspartner när livet känns komplicerat. Vi lyssnar och ger stöd efter bästa förmåga till kolleger med personliga problem med anknytning till yrket eller som av annan anledning sviktar socialt, psykiskt eller fysiskt.

Syftet med det Kollegiala Nätverket är att veterinärer enkelt och snabbt ska kunna få stöd av en medmänniska som samtidigt är väl förtrogen med veterinärens livsvillkor. Anledningen till att ta kontakt kan till exempel vara ohälsa, stress, privata problem och kriser, utbrändhet, mobbing, hot eller anmälan till Veterinära Ansvarsnämnden för felbehandling.

Sveriges Veterinärförbund har initierat verksamheten och stödjer nätverket med återkommande utbildning. Nätverket är tillgängligt för alla veterinärer i Sverige oavsett medlemskap eller inte i förbundet. Du väljer själv bland de kolleger som valt att vara samtalspartner och som är listade nedan. Naturligtvis garanteras du sekretess och du kan också välja att vara anonym.

Nätverkets medlemmar:

Namn	Ort	Telefon	Fax	E-post
Magnus Andersson	Storfors	0550–323 13, 070–284 99 41	–	karlskogadjurklinik@hotmail.com
Sten Berggren	Trosa	0156–136 84	0156–132 34	–
Håkan Björklund	Alnö, Sundsvall	060–55 66 40, 0730–20 45 60	060-58 51 75	h.bjorklund@telia.com
Eva von Celsing	Eskilstuna	016–292 93, 291 03	016–292 93	hvarsta.vet@telia.com
Ilmars Dreimanis	Laholm	0430–600 72, 070–399 69 67	–	ilmars.dreimanis@dv.sjv.se
Annelie Grip-Hansson	Vännäs	070–632 45 05	–	annelie.grip.hansson@ac.lst.se
Florin Gurban-Marcu	Höör	0413–290 49, 073–349 79 98	–	florin.gurban@telia.com
Erik Kjellgren	Arboga	0589–169 78, 192 80	0589–192 86	kjellgren.erik@swipnet.se
Herbert Lundström	Vänersborg	0521–660 99	–	hebbe@gotanet.se

FIGUR 1. *Ursprungs-EKG, avl II, 1 cm = 1mV, pappershastighet 50 mm/s.*

FIGUR 2. *EKG-registrering som gjordes vid återbesök ca tre månader efter att hjärtsviktsbehandling initierats. Avl II, 1 cm = 1mV, pappershastighet 50 mm/s.*

noterat

Vårdprov till veterinärprogrammet

För att komma in på veterinärprogrammet vid SLU har det de senaste åren krävts både toppbetyg och tur vid antagningen. Veterinärprogrammet är den av SLUs utbildningar som det är svårast att bli antagen till. Under 2007 sökte 1 350 personer de 100 platser som erbjuds per läsår.

Nu inför Högskoleverket ett vårdprov som ska användas av sökande till veterinärprogrammet, som veterinärtidningen rapporterat om tidigare (SVT 15/07). Provet blir ett verktyg för att rangordna de som söker. I början av mars öppnade anmälan, som görs på www.studera.nu.

För att särskilja sökande med samma meritvärde har SLU tidigare endast använt kriterierna underrepresenterat kön (i detta fall män) och därefter lottning. Från och med i år kommer på försök resultatet från vårdprovet att användas, före underrepresenterat kön och lottning, för att särskilja dem som har 20,00 respektive 4 i betygsurvalet. De som inte gör vårdprovet rangordnas efter dem som har genomfört det. Provresultatet går inte att spara till nästa år, utan gäller bara för antagningsomgången 2008.

Vårdprovet för 2008 kommer att ske den 17 maj och genomförs med Högskoleverket som arrangör på flera stora universitetsorter. Uppskattningsvis kommer 1 000 personer att delta.

Källa: Pressmeddelande från SLU den 22 februari.

Högskoleverket vill införa AT för veterinärer

TEXT: JOHAN BECK-FRIIS

I en aktuell utredning från Högskoleverket granskas veterinärutbildningen vid SLU. Omdömena är generellt positiva, som att flera "komponenter är föredömliga" och utbildningen håller "hög kvalitet". Viss kritik framförs dock också, och verket föreslår införande av AT-tjänstgöring som ett krav för veterinärlegitimation.

Det finns en närhet mellan lärare och studenter, och studenterna uppfattas av lärarna som medarbetare, snarare än som kunder, konstaterar Högskoleverket.

ÖVERGRIPANDE BRA OMDÖME

Den 5 mars offentliggjorde Högskoleverket en rapport där man utvärderat veterinärutbildningen vid SLU. Rapporten är ett resultat av ett samarbete mellan verket och European Association of Establishments for Veterinary Education (EAEVE). Dessutom har verket utvärderat forskarutbildningen i veterinärmedicin.

Det är Högskoleverkets konklusion av utvärderingen att utbildningarna håller hög kvalitet. Skälet till det är bedömargruppens skrivningar om att forskningsmiljön vid SLU är ovanligt stark då man har en stor andel forskande lärare och studenterna ingår i en forskande miljö. Det finns en närhet mellan lärare och studenter, och studenterna uppfattas av lärarna som medarbetare, snarare än som kunder, vilket utredarna anser vara mycket positivt. Den fysiska studiemiljön för studenterna är mycket god på campus Ultuna. Sammantaget uppvisar veterinärprogrammet flera komponenter som är föredömliga.

VISSA PROBLEMOMRÅDEN

Bedömargruppen påpekar dock på ett par viktiga förbättringsområden. Bland annat framhäver man att utbildningsansvariga för de utvärderade utbildningarna bör göra en framtidsinriktad omvärldsanalys, att man noga följer upp att den nya organisationen för universitetsdjursjukhuset är ändamålsenlig både ur vetenskapligt/pedagogiskt och ekonomiskt perspektiv, att förenkla och effektivisera utbildningsledningen samt att utveckla forskarutbildningens organisation. ➤

➤ Utredarna anser att veterinärutbildningens innehåll i stor utsträckning präglas av de enskilda lärarnas specialistkompetens och i mindre utsträckning av helhet och integration. Den integration som finns bygger till stor del på initiativ från enskilda lärare. Utbildningsplanen lider av ”curriculum overload”, dvs för många kurser pressas in i utbildningsprogrammet, och skulle vinna på att vissa utbildningsmoment flyttades från grund- till vidareutbildning.

AT-TJÄNSTGÖRING BEHÖVS

Då arbetslivets förväntningar på nyexaminerade veterinärers kompetens är höga och veterinärprogrammet saknar en strukturerad vidareutbildning (liknande läkarprogrammets allmäntjänstgöring, AT), är det verkets uppfattning att en sådan bör införas. AT-tjänstgöringen bör enligt verket utföras efter examen och vara en förutsättning för legitimation av veterinärer.

– En veterinär har samma krav på sig som en läkare och ska kunna göra självständiga medicinska bedömningar efter sin utbildning. Därför är det viktigt att veterinärerna får ett liknande slag av vidareutbildning med handledning som läkare får, säger Joakim Palestro, utredare på Högskoleverket.

Verket anser att en utredning bör tillsättas för att utreda hur en AT-tjänstgöring för veterinärer kan genomföras.

HÄMMANDE KÅRANDA

Högskoleverket har även kommenterat den ”kåranda” som förekommer inom veterinära kretsar. Kårandan kan leda till ett synsätt som präglas av egennytta, i förväg givna värderingar, exkludering av olikhet och obenägenhet till förändring, skriver utredarna. Kårens medlemmar jobbar av tradition som ”ensamvargar” med ämnesbaserad kunskap.

Den veterinära kårandan kan i vissa fall motverka högskoleutbildningens syften och grundläggande värderingar, menar högskoleverket. Ett exempel på detta är bristen på interprofessionella inslag i undervisningen av veterinärstudenter. Det finns en strävan efter ökad (horisontell och vertikal) ämnesintegration, men samarbetet försvåras av olika kulturer mellan professioner och revirtänkande. Inspiration till förändring inom veterinärutbildningen verkar främst komma inifrån veterinärkåren och SLU, medan utredarna anser att utvecklingsidéer med fördel även kan hämtas utanför denna sfär. Ett annat exempel är den hårt schemalagda undervisningstiden som medför att studenterna vallas i grupp genom sin utbildning. Ett tredje exempel är bristen på pedagogisk utveckling.

Uppmärksamhet på den möjliga konflikten mellan kåranda och utvidgad professionalism i utbildningen behövs, för att betona flexibilitet, samarbete och framförhållning i utbildningen och undervisningen, påpekar Högskoleverket.

Det är oerhört glädjande att utvärderingarna är så positiva, men vi ska naturligtvis se över allt som sägs i utvärderingen, säger Arvid Uggla i en kommentar.

BEKRÄFTELSE

– Det är oerhört glädjande att utvärderingarna av veterinärprogrammet och forskarutbildningen är så positiva. Det känns som en bekräftelse på att vi lyckades behålla en hög kvalitet under de år vi tvingades till stora besparingar, säger Arvid Uggla, dekanus vid fakulteten för veterinärmedicin och husdjursvetenskap vid SLU.

Samtidigt kritiserar utredarna ledningsfunktionen vid SLU. Dagens organisation är komplicerad och befrämjar inte utvecklingsarbetet, skriver Högskoleverket. Utredarna får också intryck av att det saknas en tydlig och målmedveten handlingsplan för vad man vill uppnå med den nya fakultetsorganisationen.

– Jag uppfattar att vi har en effektiv organisation, men vi ska naturligtvis se över allt som sägs i utvärderingen, säger Arvid Uggla i en kommentar till Upsala Nya tidning den 5 mars.

Hela utredningen kan läsas på Högskoleverkets hemsida www.hsv.se. ■

SLIPNING

Skär 70:-, Saxar 70:-
Garanti, snabb leverans

Marknadens lägsta priser
på klippmaskiner
Oster A5 inkl skär 1.430:-

Priser exkl moms

Lyckliga Fåret Skärsliperi
Prästavägen 254
263 91 Höganäs
042-722 83, www.lyckliga.nu

Bristen på jobb ett svek mot forskarutbildade

Den enskildes lidande, när en forskarutbildning inte leder till försörjning inom yrket, är uppenbart. Men stora förlorare är också samhället och akademin, konstaterar Sacos ordförande Anna Ekström i följande debattartikel.

Antalet antagna till forskarutbildningen, antalet forskarutbildade och antalet disputationer har alla ökat mycket, mycket snabbare än antalet tjänster för forskarutbildade under senare år. Även om regeringen skulle infria sina generösa vallöften om ökade forskningsanslag, skulle en betydande grupp forskarutbildade varje år söka sin framtida försörjning utanför akademin. Här finns mycket att göra för Saco och Sacoförbunden.

Akademin är självfallet en viktig avnämare och framtida arbetsgivare för forskarutbildade. För många som påbörjar en forskarutbildning är akademin det självklara målet, och forskarutbildningen är det första nödvändiga steget på en livsbana som forskare. Men akademin har aldrig och kommer aldrig att kunna anställa alla, tack och lov.

ÖVERUTBILDNING?

Den som är forskarutbildad har generellt sett en lägre risk för arbetslöshet än den som har en akademisk grundutbildning, och den senare har i sin tur en lägre risk för arbetslöshet än den gymnasieutbildade. Så ser statistiken ut. Men skrapar man på ytan blir bilden betydligt mer nyanserad. Den som läst till arbetsterapeut har betydligt större möjligheter att få jobb inom sitt yrke än den som läst till arkeolog. Den forskarutbildade inom medicin har betydligt större möjligheter att få jobb inom sitt yrke än biologen.

Att de forskarutbildade har lägre risk för arbetslöshet än andra har en mörk baksida. Många sociologer pekar på att arbetstagarnas kvalifikationer och arbetsgivarnas krav överstiger de krav som faktiskt ställs i arbetet. Under senare år har begreppet överutbildning – att arbeta utan att få användning för sina kunskaper – diskuterats alltmer. Överutbildningsproblemet verkar ha ökat under senare år, och förklarar antagligen en del av akademikernas och de forskarutbildades låga arbetslöshetstal.

SVEK MOT DE FORSKARUTBILDADE

En forskarutbildning borgar för kreativitet, långsiktighet, strategiskt tänkande, förmåga att strukturera och begripliggöra stora mängder data, självständigt arbete i kombination med en laginsats samt förmåga att slutföra ett stort projekt. Låter inte det som drömegenskaper för varje arbetsgivare som bryr sig om kvalitet och resultat? Att få arbetsgivarna att begripa sitt eget bästa är en av Sacos viktigaste uppgifter.

Den enskildes lidande, när en forskarutbildning inte leder till försörjning inom yrket, är uppenbar. Men stora för-

Foto: Ann Ek

Under senare år har begreppet överutbildning – att arbeta utan att få användning för sina kunskaper – diskuterats alltmer, konstaterar Anna Ekström.

lorare är också samhället och akademin. Regeringen lovade i sitt valmanifest stora förstärkningar till forskningen, uttryckt som ett procentmål av BNP. Hittills har tre av mandatperiodens åtta budgetar inneburit att forskningens andel av BNP har minskat istället för att öka. Snacka om svek! Ett svek som drabbar de forskarutbildade som inte kommer genom nålsögat och får en post doc-tjänst men som också Sverige och de svenska universiteten och högskolorna förlorar stort på. Detta är till glädje för utländska institutioner, men kom ihåg att det är vi svenska skattebetalare som står för den notan om inte utländska forskare lockas hit i motsvarande mån.

Forskning och forskarutbildning är en stor tillgång för Sverige som kunskapsnation – om vi förmår använda oss av möjligheterna.

ANNA EKSTRÖM
ordförande Saco

FVF
företagande veterinärers förening

PROGRAM

i samband med

ÅRSSTÄMMAN
12 APRIL 2008, kl 10.00

•

Efter samling
med kaffe kl 10.00 börjar
årsstämman enligt dagordning.

•

Därefter föreläser
Björn Lindevall, Valla Djurklinik
i *Konsten att leda medarbetare*.
Han har mångårig erfarenhet av
ledarskapsutveckling.

•

Efter föreläsning serveras lunch.
OBS: Föranmälan krävs senast fredagen den 4 april till:

Marianne Lundquist
Sveriges Veterinärförbund
Box 12 709, 112 94 Stockholm
08-545 558 27
marianne.lundquist@svf.se

•

Hjärtligt välkomna!
Styrelsen FVF

FVF
företagande veterinärers förening

ÅRSSTÄMMA

Medlemmarna i FVF kallas härmed till årsstämma

lördagen den 12 april 2008, kl 10.00
vid konferensanläggningen Lundqvist-Lindqvist,
Klara Strand Konferens, Klarastrandsviadukten 90,
Stockholm

Förslag till dagordning

1. Val av ordförande på stämman
2. Anmälan av protokollförare
3. Godkännande av röstlängd
4. Val av två protokolljusterare, tillika rösträknare
5. Fråga om stämman utlysts i behörig ordning
6. Godkännande av föredragningslistan
7. Styrelsens redovisningshandlingar för det senaste räkenskapsåret
8. Revisorns berättelse
9. Beslut om fastställelse av resultat- och balansräkning
10. Beslut om dispositioner beträffande föreningens vinst eller förlust enligt den fastställda balansräkningen
11. Beslut om ansvarsfrihet för styrelsens ledamöter
12. Bestämmande av ersättning till styrelsens ledamöter, revisorn och valberedningens ledamöter
13. Val av styrelseledamöter och eventuell styrelsesuppleant
14. Val av revisor och eventuell revisorsuppleant
15. Verksamhetsberättelser från permanenta utskott
16. Tillsättande och/eller avslutande av permanenta utskott
17. Information om ekonomin nästkommande år
18. Verksamhetsplan för nästkommande år
19. Fastställande av medlemsavgifter
20. Val av valberedning om tre personer, sammankallande för två år, övriga för ett år
21. Behandling av inkomna motioner
22. Övriga ärenden som enligt lag kan förekomma på stämman
23. Stämmans avslutande

Stockholm i mars 2008
Styrelsen
FVF

Vad är en veterinär?

Med anledning av ledaren i SVT 1/08, vill följande insändare uppmana de veterinära yrkesorganisationerna i Norden att aktivt kämpa för veterinärprofessionen.

I en intressant ledarartikel i SVT (4) tar Karin Östensson upp veterinärens kompetens och roll i samhället. Frågeställningen är inte ny. För mer än 40 år sedan definierade kollega Lars Karstad (3) begreppet *veterinär:* ”A veterinarian is a biologist schooled in the basic sciences, with specialized knowledge of pathology and clinical medicine”. Temat har också diskuterats i NVT (Norsk Veterinärtidsskrift) i form av en ledarartikel (2) och en kommentarartikel (1).

Veterinärens roll som yrkesperson är starkt hotad i dagens samhälle. Andra yrkesgrupper kämpar sig in på traditionella veterinära fackområden, med starkt stöd av ivriga tjänstemän, lagstiftare och andra byråkrater. Samtidigt upplever vi att veterinärutbildningen både vid SLU, NVH (Norges Veterinärhögskole) och

insänt

KVL (Den Kgl Veterinær- og Landbohøjskole, numera den Biovidenskabelige Fakultet, Københavns Universitet) går i fel riktning: prekliniska och parakliniska ämnen sväller i omfång medan den kliniska undervisningen hela tiden krymper. Ett annat typiskt drag är att fler och fler icke-veterinärer anställs som forskare och lärare vid de skandinaviska veterinärfakulteterna. Detta är helt klart en olycklig trend som speciellt borde bekymra våra yrkesföreningar. En klassisk veterinärutbildning med ett starkt fokus på kliniska ämnen och patologi, ger kandidater med en unik kompetens som inga andra kan konkurrera med. Tilläggas kan att veterinärer självklart är väl kvalificerade att jobba med ”food safety” och ”public health”, men här måste vi finna oss i att bli utmanade av många andra yrkesgrupper.

Den stora utmaningen för veterinärer i framtiden kommer att bli att utveckla organisationer som är i stånd att driva en effektiv kamp för professionen. Jämfört med andra professionsyrken (läkare, tandläkare och advokater) har utvecklingen för skandinaviska veterinärer gått i fel riktning: relativt sett är veterinärernas lönenivå sämre idag än för 30 år sedan, samtidigt som veterinärens status i samhället är starkt försvagad. Lön och status är två sidor av samma sak, därför borde våra yrkesorganisationer ha detta som primärt fokus under åren som kommer.

JON M ARNEMO
leg veterinär, dr med vet, professor
Högskolan i Hedmark och SLU

Referenser

1. Arnemo JM. Hva er en veterinär? Norsk Veterinärtidsskrift, 2003, 115, 593.
2. Bjerkås A. Hva er en veterinär? Norsk Veterinärtidsskrift, 2003, 115, 550.
3. Karstad L. Wildlife disease and the veterinarian. J Am Vet Med Assoc, 1965, 147, 117–118.
4. Östensson K. Vad är en veterinär? Svensk Veterinärtidning, 2008, 60, 1, 3.

Ordinarie fullmäktigemöte

onsdagen den 28 maj 2008

Vid 2006 års fullmäktigemöte beslöts att mötet ska vara i form av ett endagsmöte vartannat år och ett tvådagarsmöte vartannat år, med start av tvådagarsmöte 2007. 2008 är det alltså återigen dags för ett endagsmöte.

Tid och plats 2008
2008 års fullmäktigemöte är bestämt att äga rum onsdagen den 28 maj i Stockholm.

Motioner senast 15 april
Enligt förbundsstadgarna skall motion, som väcks av förening, sektion eller förbundsmedlem, ha inkommit till förbundsstyrelsen (adress: Sveriges Veterinärförbund, Box 12 709, 112 94 Stockholm) *senast sex veckor före mötet*, dvs **senast tisdagen den 15 april 2008**.

Motion inkommen därefter tas inte upp för beslut av fullmäktige.

Sysmex

Sysmex Animal Health – Quality counts!

Räkna med kvalitet!

FUJI DRI-CHEM 3500i

- Torrkemiinstrument med inbyggd elektrolytenhet
- Automatisk analysering
- Säker kalibrering med kalibreringskort

POCH-100iV DIFF

- Hematologi med enklast tänkbara handhavande
- Flexibilitet utöver det vanliga: 17 olika djurslag kan analyseras
- Enklast möjliga underhåll

Läs mer om våra produkter på www.medinor.se

Medinor AB finns på VeTA-dagarna i Malmö 19-20 april.

MEDINOR

Medinor AB, Box 1215, 181 24 Lidingö
Tel 08-544 812 00 Fax 08-544 812 30
e-post: kundservice@medinor.com
www.medinor.se

noterat

MRSA anmälningspliktigt för veterinärer

Från den 1 januari 2008 är upptäckta fall av MRSA (meticillinresistent *Staphylococcus aureus*) anmälningspliktiga även hos djur, vilket innebär att fall ska rapporteras till länsveterinären och till Jordbruksverket. Smittskyddsläkaren ska också underrättas.

Under 2006 och 2007 upptäcktes enstaka fall av MRSA-infektion hos svenska hundar, och i slutet av förra året även det första fallet hos häst i Sverige. Vid flera tillfällen har man rapporterat att bakterien troligen smittat till sällskapsdjur eller häst från de människor som sköter om djuret. Det finns också rapporter om att MRSA förts över från djur till människor i djurens närhet, t ex skötare, veterinärer och veterinärstudenter. I de allra flesta fall har de smittade människorna inte varit sjuka, utan varit friska bärare av MRSA.

För att MRSA-fall ska hittas så tidigt som möjligt måste prover tas oftare från sår- och hudinfektioner. Särskilt viktigt är det att infektioner som utan framgång behandlats med antibiotika provtas, skriver SVA på sin hemsida. ■

SVA kritiserar klimatutredning

Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA) är kritisk mot att regeringens klimat- och sårbarhetsutredning förbisett att nya sjukdomar kan dyka upp hos djur och smitta människor när klimatet blir varmare.

Ann Albihn, laborator vid SVA, påpekar att mer än hälften av de infektionssjukdomar som smittar människor är zoonoser, sjukdomar som smittar mellan djur och människa. Därför menar hon att djurhälsan borde ha fått betydligt mer uppmärksamhet i utredningen.

– Hälsoriskerna för befolkningen gör att det är viktigt, säger hon till Svenska Dagbladet den 16 februari. SVA föreslår nu en global heltäckande sjukdomsövervakning för djur och människor, för att snabbt kunna fånga upp förändringar. ■

Biomekanisk analys av skritt och trav hos ridhästen

Veterinär Marie Rhodin, Institutionen för anatomi, fysiologi och biokemi, SLU, försvarade fredagen den 22 februari sin avhandling för veterinärmedicine doktorsexamen med titeln: "A biomechanical analysis of relationship between the head and neck position, vertebral column and limbs in the horse at walk and trot". Opponent var professor Hilary M Clayton, Michigan University, USA.

disputationer

Hästavelns framsteg gör att det idag produceras ridhästar som är mycket talangfulla med hög ridbarhet. De behöver inte lika mycket träning, och det går snabbare att utbilda dem för att nå framgång utan att följa den traditionella utbildningsstegen. Enligt vissa tränare medför detta en ökad risk att hästarna tränas felaktigt innan de har tillräcklig styrka, med en ökad skaderisk som följd. Det går trender i olika träningsmetoder och en internationell debatt pågår med särskilt fokus på huvud- och halspositionen (HHP). Många hästar tränas med en extremt hyperflekterad hals (rollkür) i avsikt att gymnastisera hästens rygg. Detta har kritiserats hårt av andra, som anser att det innebär djurplågeri och kan skada hästarna.

Det finns få objektiva studier gjorda på interaktionen mellan häst och ryttare. Träningsrelaterade skador hos ridhästar är vanligt men den exakta orsaken är oftast okänd. Veterinärer ställs allt oftare inför hästar med symtom som nedsatt prestation eller mycket lindriga hältor/rörelsestörningar. Dessa kan vara svåra att utreda och diagnostisera. Likartade rörelsestörningar kan ha olika orsaker och kräver olika typer av behandling.

I avhandlingen har hästens rörelsemönster studerats med hjälp av höghastighetskameror och reflexmarkörer som klistras fast på huden över huvud, hals, ryggkotor och extremiteter. Vid mätningarna skrittade och travade hästarna på en rullmatta med reglerbar hastighet. Syftet var att med en objektiv metod beskriva hur hästens rörelsemönster påverkas av olika HHP vid inspänning, tömkörning och med ryttare.

Resultaten visar att huvud- och halspositionen påverkade hästens rörelsemönster mest i skritt. En fixering av HHP "på tygeln" eller "lågt" med inspänningstyglar minskar hästens extensions- och flexionsrörelser av bröst och ländrygg samtidigt som steglängden minskar i skritt. I trav var inverkan av de olika huvud- och halspositionerna marginell på rörelserna och steglängden var oförändrad. Förklaringen till detta kan vara att hästen i skritt utnyttjar huvudets och halsens pendelrörelser. I trav rör sig huvud, hals och rygg mindre, vilket innebär att en fixering av huvud och hals här påverkar mindre. Tömkörning resulterade i liknande förändringar och trots drivning påverkades inte steglängden och rörelsen i ryggen i skritt.

Under avhandlingsarbetet utvecklades en fungerande och tillämpbar metod för att studera interaktionen mellan häst och ryttare. Metoden kan användas för att studera nya frågeställningar för att öka förståelsen om hur hästen påverkas av träning. ■

Dermatitis

Cefaseptin® vet.

Cefaseptin® vet.

Cefaseptin® vet.
(Cefalexin)

Effektivt mot
Staphylococcus intermedius

God Smaklighet !

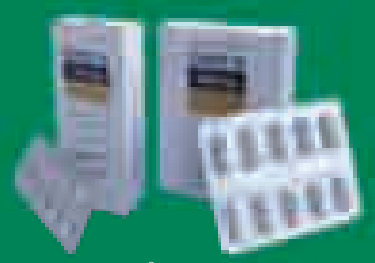

Cefaseptin® vet. tabletter:
120 mg med brytskåra: 30 st.
600 mg med brytskåra: 30 st och 90 st.

Vid förskrivning, se FASS vet.

VIAVET SCANDINAVIA

Box 9, 265 21 Åstorp
Tel. 042-676 03, Fax 042-676 04
E-post: viavet@telia.com

Ansvarsärende

Kunde inte operera akut magomvridning

En djurägare anmälde veterinär XX för felbehandling av en hund, men veterinären bestred anmälan.

ansvarsärende

DJURÄGARENS ANFÖRANDE

En kväll blev ägarens hund, som var hos hennes föräldrar, sjuk i vad de misstänkte var magomvridning. De kontaktade distriktsveterinären och talade med jouren, veterinär XX, kl 03.20. Föräldrarna berättade om hundens tillstånd. XX gav dåliga instruktioner för att komma till stationen, men ägarens föräldrar var ändå framme kl 03.40. Hunden fick en lugnande spruta. XX väntade i tio minuter för att medlet skulle verka. Sedan tittade han på hundens pupiller och sade att han skulle vänta ytterligare några minuter. När XX kom tillbaka försökte han få ner en sond i hundens magsäck, utan att lyckas. Ägarens föräldrar påpekade att de ville att XX skulle punktera magsäcken men XX hade inte resurser till det. Han befann sig under största delen av besöket i ett annat rum och ringde för att få tag på någon som opererade magomvridningar. XX sade att djurägarens föräldrar troligen skulle vara tvungna att åka med hunden till en annan station. Klockan 04.33 ringde djurägarens far till ägaren och meddelade att hunden hade dött. Ägaren anser att hundens allmäntillstånd drastiskt försämrats eftersom inget gjorts åt den.

Vid samtal med en annan distriktsveterinär senare fick djurägaren veta att det inte fanns någon i länet som under jourtid på natten kunde operera magomvridningar. På stationen tar man hand om den akuta magomvridningen. Man för ner en sond i magsäcken. Om detta inte går punkteras magsäcken och sonden förs ner i magsäcken och matrester sugs ut. Sedan får hunden dropp och djuret skickas till ett djursjukhus för operation. Ägaren ansåg att det var förvånande att inte veterinär XX kände till detta utan ägnade större delen av veterinärbesöket åt att söka någon som opererade en magomvridning under nattjouren.

VETERINÄRENS ANFÖRANDE

Den aktuella natten kl 03.20 blev veterinär XX uppringd av en djurägare som hade en hund med symtom på magomvridning. XX bad djurägaren att säga till sina föräldrar, som hade hunden hos sig, att åka till veterinärstationen. Strax efter detta samtal blev han uppringd av djurägarens mor som beskrev hundens symtom. XX sade till henne att han hade talat med hennes dotter och var insatt i ärendet. Han bad henne komma till stationen med hunden. XX körde till stationen och under tiden försökte han få kontakt med jouren i granndistriktet ➤

Nätverket alpaca NORDICA samarbete med **Österlen Alpacka** inbjuder till

Workshop för veterinärer

på det alltmer aktuella temat

alpacka

8–9 september 2008

Förebyggande hälsovård, sjukdomar, dräktighet, födsel m m

Plats: Österlen Alpacka, Simrishamn
Kursledare: veterinär Cheryl DeWitt (USA)
Dessutom: veterinär Andrea Holmström (SvDHV).
För ytterligare info och anmälan: tel 0414-101 52, 0730-92 87 57

www.alpacanordica.alpacka.se • www.alpacka.se

➤ för att höra om det fanns någon som kunde operera en magomvridning akut. Han fick inte kontakt med jouren men lämnade ett meddelande.

När XX kom till stationen fann han hundens allmäntillstånd vara mycket dåligt. Undersökningen visade en våldsamt uppspänd buk och subkutant emfysem under hela bröstkorgen och buken. Munslemmhinnorna var bleka och pulsen svag. XX gav hunden en injektion Domitor. Inte för att lugna hunden utan för preparatets kramplösande effekt på glatt muskulatur i tarmen och matstrupen, för att möjliggöra nedförandet av en magsond. Preparatet har också en smärtdämpande effekt. Medan XX väntade på anslag av preparatet ringde han åter till jouren i granndistriktet utan att få kontakt. Därefter kontrollerade han anslaget av preparatet (pupiller och svalgreflexer) och bedömde att han behövde vänta ytterligare en halv minut. Under den tiden ringde XX en annan jour och frågade om hon hade någon i närheten som kunde ta hand om hunden efteråt om han skulle punktera magsäcken. Hon svarade att det inte fanns och att det med tanke på hundens allmäntillstånd kanske var bäst att avliva den.

XX förde sedan ner en magsond på hunden men det gick inte att komma in genom övre magmunnen, sannolikt på grund av en alltför kraftig omvridning. I samma stund blev XX uppringd av djurägaren. Han förklarade för henne att han inte hade kunskapen eller instrumenten att operera en akut magomvridning. Vidare sade han att punktera magsäcken inte krävde några instrument utan endast en kanyl och eventuellt en skalpell och en sond, men att det var förenat med stora komplikationsrisker och ses som en sista åtgärd. XX bestämde sig ändå för att punktera magsäcken men då kom djurägarens far och sade att hunden var död. XX fick aldrig kontakt med jourhavande veterinär i granndistriktet, varför påståendet att han skulle ha sagt till föräldrarna att åka dit är fel.

STATENS JORDBRUKSVERKS YTTRANDE

Jordbruksverket överlät den veterinärmedicinska bedömningen åt ansvarsnämnden.

ANSVARSNÄMNDENS BEDÖMNING

Magomvridning är ett akut och allvarligt tillstånd. Veterinär XX var skyldig att ta emot hunden av djurskyddsskäl trots att han inte hade de resurser som krävdes för att behandla hunden. Förloppet var mycket snabbt och hunden hann tyvärr avlida innan XX hade fått kontakt med någon veterinär som han kunde remittera hunden till. Under de förutsättningar som fanns, med begränsade resurser, ansåg därför nämnden inte att XXs agerande varit försumligt. Anmälan ledde inte till någon disciplinåtgärd.

JOHAN BECK-FRIIS

AOVET INTERNATIONAL

AO Nordic Small Animal Course in Fracture Treatment: Principles

September 25–27, 2008
Haga slott, Enköping, Sweden

Aim of the course:
• to give basic knowledge on bone healing and principles of fracture treatment.
• to teach how to use instruments and implants in relation to different fracture types.

Chairman and local faculty: Ole Frykman, Lennart Sjöström, Fredrik Danielsson, Peder Haaland

International faculty: Stuart Carmichael

The course is planned for 48 participants from the Nordic countries. The registration form with the final announcement will be available in March 2008. Registration deadline **May 30, 2008.**

Course fee: SEK 7 500 (excl. VAT) or SEK 9 375 (VAT included) for course, practical exercises, course bag, documentation, bus transportation, refreshments and snacks, welcome cocktail.
Accommodation not included in the course fee, at Haga slott SEK 3 205 (excl. VAT) from Thursday - Saturday has to be booked and paid separately and includes full board.

For further information please contact:
AO Courses, Box 6087, SE-171 06 Solna, Sweden
Tel: +46 8 743 71 10 - Fax: +46 8 641 48 56,
e-mail: info.se@ao-courses.com

Hosted by AO Courses, Sweden

Ansvarsärende

Missade aspirerade veteax hos hostande hund

En djurägare anmälde veterinärerna AA, BB och CC, alla verksamma vid samma djurklinik, för felbehandling av en hund. De tre anmälda veterinärerna bestred anmälan.

ansvarsärende

DJURÄGARENS ANFÖRANDE

Hunden började hosta i månadsskiftet augusti/september. Djurägaren konstaterade att det började i samband med att hunden hade fångat en mås. Ägaren besökte veterinär AA den 30 november, då hostan inte hade försvunnit. Hunden röntgades, bronkoskopi nämndes, och hunden sattes på antibiotika och kortison. Hunden var på återbesök hos AA den 20 december. Den var då något bättre och skickades hem med ytterligare antibiotikabehandling. Återbesök planerades efter tre veckor. Bronkoskopi nämndes igen.

Den 10 januari var hunden på återbesök hos veterinär BB. Den hostade mindre och röntgen visade enligt veterinären en klar förbättring i lungan. Medicineringen minskades och hunden började hosta igen.

Den 20 februari var hund och ägare på återbesök hos veterinär CC. Medicineringen påbörjades igen med antibiotika. Det fördes inget samtal om bronkoskopi utan veterinären hade teorier om allergi, tumör eller liknande. Huvuddiagnosen var hosta från övre luftvägarna. Detta trots ägarens påpekande om att hunden hade fått ner något i lungorna och tidigare diskussion om bronkoskopi. Ägaren kontaktade CC per telefon den 3 mars då hunden fortsatte hosta. Antibiotikadosen ökades. Den 16 mars var ägaren på återbesök hos CC då hunden blivit klart sämre. Äntligen fick ägaren en remiss till ett större djursjukhus för bronkoskopi den 21 mars. Bronkoskopin visade stora mängder ax av vete och/eller havre i lungorna. Hunden opererades omgående men avled kort efter.

Hundägaren ansåg att veterinärerna AA, BB och CC brustit i den vård de gav. Trots påpekanden om att hunden förmodligen hade fått ner något i lungan valde de att under tre och en halv månad vänta med bronkoskopi. Ägaren visste att denna typ av jakthundar kan få ner föremål i lungan, vilket hon påpekade vid första besöket den 30 november.

VETERINÄR AAs ANFÖRANDE

AA undersökte hunden första gången den 30 november. Av anamnesen framgick att hunden hade hostat sedan augusti. Hostan började efter att hunden hade tagit en mås. Ägarna var oroliga att hunden skulle ha fått ner en fjäder eller liknande i lungorna. Hunden hade inte varit nedsatt i sitt allmäntillstånd tiden efter måsincidenten. Hostan visade sig mest på morgnarna. Hunden var helt pigg för övrigt och hade bra kondition samt normal aptit och törst. Vid klinisk undersökning var den pigg, visade inga tecken på nedsatt allmäntillstånd, hade något ökad temperatur (39,1°C) men var även stressad. Hjärt- och lungauskultation var utan anmärkning. Hundens ➤

Histologi

Få svar på det Ni inte kan se!

Våra 9 histopatologer, och 6 histolaboranter hanterar erfarent och professionellt vävnadsprov från tumörer, biopsier, finnålssamt benmärgsaspirat med följande fördelar:

- **Detaljerade svar på engelska**
  Svar efter maximalt 3 vardagar
  Priset inkluderar frakt (expressgods)
  Endast 525.- för tumörer/hudbiopsier
  Endast 350.- för cytologiska preparat
  (425.- för benmärgsaspirat)

Prisen är angiven utan moms

SK021-0208SE ND

Vet·Med·Lab Division of IDEXX Laboratories
Swedish Diagnostic Consultant
Jeanette Särnholm, DVM
Tel. +46 (0)76 828 1228
j.saernholm@vetmedlab.com

VETERINARY DIAGNOSTIC SERVICES Vet·Med·Lab

IDEXX LABORATORIES

➤ thorax röntgades och man såg ett avgränsat område i höger lunga med förtätningar (peribronkiella och interstitiella).

Vid denna tidpunkt höll AA det för osannolikt att hunden skulle ha en främmande kropp i lungan, då den förutom hosta inte hade visat några tecken på sjukdom vid det förmodade aspirationstillfället samt att den fortfarande hade ett opåverkat allmäntillstånd trots den långa tid som förflutit sedan dess. AA meddelade dock att främmande kropp inte helt kunde uteslutas och att om ägaren ville ha en remiss för bronkoskopi kunde AA ordna det. AA ansåg emellertid med hänsyn tagen till hundens opåverkade allmäntillstånd att de skulle behandla med antibiotika och kortison och slemlösande medicinering samt hålla hundens tillstånd under kontroll med planerade återbesök. Ägarna instämde i den behandlingsplanen.

Hunden kom som planerat på återbesök den 20 december. Den hade då svarat på behandlingen och hostade betydligt mindre intensivt men var dag. Hunden var fortsatt pigg. Den kliniska undersökningen visade fortfarande ett helt opåverkat allmäntillstånd. Hjärt- och lungauskultationen var utan anmärkning även denna gång. Röntgenundersökningen visade en förbättring av lungbilden. Ägarna och AA diskuterade åter alternativen fortsatt medicinering eller remiss för vidare utredning. AA ansåg inte att det var onormalt att det skulle krävas en förlängd medicinering då hunden hade hostat länge innan behandlingen. I samtycke med ägarna beslutade AA om förlängd behandling med antibiotika och kortison i en nedtrappningsdosering, samt slemlösande.

VETERINÄR BBs ANFÖRANDE

Hunden kom till BB på återbesök den 10 januari. Den var då mycket bättre och hostade inte längre som tidigare. BB undersökte hunden och lungauskultationen var utan anmärkning. Det gjordes en kontrollröntgen av lungorna. BB jämförde de nya och gamla bilderna och såg en klar förbättring. Hunden hade svarat på den medicinska behandlingen och det fanns inget synligt tecken på främmande kropp i lungorna vid detta besök. Då lungorna såg bra ut och hunden var pigg började BB en långsam nedtrappning av prednisolonet. Ägarna blev rekommenderade att höra av sig genast om hunden skulle bli sämre.

VETERINÄR CCs ANFÖRANDE

Ägaren kontaktade kliniken sex veckor efter första besöket, trots uppmaning om kontakt om tillståndet försämrades. CC undersökte hunden första gången den 20 februari. Hunden hade då vid tidigare besök svarat på behandling med Bisolvon, Prednisolon och Synulox då den var symtomfri vid besöket den 10 januari. Hunden hade börjat hosta igen efter besöket i januari när behandlingen sattes ut. Den hostade på morgonen men hade ett normalt allmäntillstånd. Den host-harklade lite under dagen och hade normal aptit. Vid den kliniska undersökningen den 20 februari var allmäntillståndet utan anmärkning, lymfknutorna utan anmärkning, slemhinnorna normalt rosa och hjärtauskultationen utan anmärkning. Vid auskultation av lungorna hördes lindrigt ökade andningsljud på båda sidor. Tonsillerna såg normala ut vid svalgundersökning men svalget var något hyperemiskt.

Då hunden hade blivit symtomfri på medicinsk behandling förut satte CC in Bricanyl 2,5 mg, en tablett två gånger dagligen i tio dagar. Hon ordinerade också Synulox 400 mg, ¾ tablett två gånger dagligen i 14 dagar och fortsatt behandling med 5 mg Prednisolon en gång dagligen.

CC tittade på röntgenbilderna från tidigare besök och värderade det som osannolikt med främmande kropp i lungan då hunden svarat på medicinsk behandling, inte hade någon påverkan på allmäntillståndet, hade en lindrig hosta och enligt CCs uppfattning inte hade några tecken till fokal täthet i lungorna på bilderna från januari.

Vid telefonkontakt den 3 mars sade ägaren att hunden hostade mindre men hostade efter motion. Den hostade

Sorbact®

Nu på apoteket!

Nyhet för djurägare

Nu finns **Sorbact kompress** på hyllan på alla **djurapotek**, dessutom finns tamponad och absorptionsförband som beställningsvara. Lättillgängligt för alla djurägare!

Sorbact för alla sår

Sorbact är effektivt vid alla typer av sår och svampinfektioner, vare sig man vill rensa upp eller minska risken för infektion. Med Sorbact finns ingen risk för resistensutveckling eller negativa miljöeffekter. Sortimentet består av kompress, tamponad, rundtork, gelkompress samt absorptions- och filmförband. Hela sortimentet är tillgängligt via era grossister. Kontakta oss för mer information! pharma@abigo.se

abigo

ABIGO Medical AB, Ekonomivägen 5, 436 33 ASKIM
Tel 031-748 49 50 • Fax 031-68 39 51 • www.abigo.se

2008-01 | navigator

ungefär varannan dag. CC ökade Synuloxdosen till 400 mg, en tablett två gånger dagligen, för att få en bättre penetration och högre koncentration av antibiotikan i lungvävnaden. Detta kan vara nödvändigt då en inflammation kan förstöra lungvävnaden så att antibiotikan inte kommer fram till det skadade området. Enligt litteraturen kan det behövas så höga doser som 20–25 mg/kg tre gånger dagligen tills hunden har varit symtomfri i minst en vecka. Ägaren skulle fortsätta ge Prednisolon 5 mg, en gång dagligen.

Vid återbesöket den 16 mars hade hunden blivit sämre och hostade mer och var flåsigare vid motion. Vid klinisk undersökning fann CC att allmäntillståndet var normalt, slemhinnorna var normalt rosa, svalget var något rött och andningen något ansträngd. Vid lungauskultation hördes lindrigt förstärkta andningsljud på högra sidan medan hjärtauskultationen var utan anmärkning. CC remitterade hunden till ett djursjukhus, eftersom den medicinska behandlingen inte haft samma positiva effekt som tidigare. Hunden skulle fortsätta med Prednisolon och den höjda Synuloxdosen fram till besöket på djursjukhuset den 21 mars.

STATENS JORDBRUKSVERKS YTTRANDE

Jordbruksverket ansåg att veterinärerna AA och BB inte agerat försumligt i sin yrkesutövning. När det gäller veterinär CCs utövning av veterinäryrket ansåg sig Jordbruksverket sakna möjlighet att ta ställning i sakfrågan. Verket överlät den veterinärmedicinska bedömningen åt ansvarsnämnden.

ANSVARSNÄMNDENS BEDÖMNING

Då hunden kom till veterinär AA den 30 november hade den hostat sedan augusti. AA utförde en noggrann klinisk undersökning och röntgade hunden. Någon kritik kan enligt nämndens mening inte riktas mot henne för att hon mot bakgrund av resultatet av dessa undersökningar medicinerade hunden.

Inte heller kan någon kritik riktas mot veterinär BBs agerande. BB röntgade lungorna och kunde konstatera en klar förbättring då hon jämförde de nya och gamla bilderna.

Veterinär CC undersökte hunden drygt 2,5 månader efter första besöket på kliniken. CC konstaterade då att hunden hade förstärkta andningsljud. Trots detta och trots hundens historik med långvarig hosta företog CC inte en ny röntgenundersökning utan valde att endast titta på de gamla röntgenbilderna. Enligt nämndens mening gjorde CC sig härigenom skyldig till en så allvarlig försummelse i sin yrkesutövning att hon inte kan undgå disciplinärt ansvar. Ansvarsnämnden tilldelade veterinär CC en erinran för att hon åsidosatt sina skyldigheter i sin veterinära yrkesutövning.

JOHAN BECK-FRIIS

Seminarium - Kardiologi med Torkel Falk, *DVM, PhD*

Hjärtsjukdomar hos hund
Prevalens och diagnostik
Patofysiologi vid hjärtsvikt
Behandling av hjärtsvikt

Var och när:
Mån 5/5 Stockholm - Radisson SAS Arlandia Hotel
Tis 6/5 Helsingborg - Scandic Helsingborg Nord
Ons 7/5 Göteborg - Scandic Backadal

Program:
18:00 -18:45 Lättare förtäring serveras
18:45 -19:00 Kort introduktion av Prilactone®
19:00 -21:00 Föreläsning av Torkel Falk

Anmälan senast tisdagen 22/4.
Anmälan görs till CEVA Vetpharma.
Tel: 046 -128100, Fax: 046 -146555
e-post: info@vetpharma.se
Vid anmälan uppge:
Mötesplats, namn, arbetsplats, e-postadress, om mat önskas.

OBS! Begränsat antal deltagare. Informationskvällen är kostnadsfri men anmälan är bindande.
Utebliven avbokning debiteras med 200kr/person.

CEVA SANTE ANIMALE

CEVA Vetpharma AB
Tel: 046 - 12 81 00
www.cevavetpharma.se

Rapport från förbundsstyrelsen i februari 2008

Den 12 februari träffades veterinärförbundets styrelse för sitt första möte under året. Bland annat diskuterades förbundets 150-årsfirande, liksom hur veterinärens roll i samhället ska åskådliggöras.

SVERIGES VETERINÄRFÖRBUND 150 ÅR 2010

Sveriges Veterinärförbund fyller 150 år den 6 oktober 2010. Detta måste naturligtvis firas på bästa möjliga sätt. Styrelsen diskuterade olika sätt att uppmärksamma jubileet. I samband med veterinärutbildningens 200-årsjubileum 1975 skrevs ”Bot för boskapssot”. Det är styrelsens uppfattning att det är viktigt att vi visar omvärlden både att vi finns och att vi firar jubileum. En jubileumsskrift är därför i det närmaste självklar inför 2010. Även möjligheten att anordna utåtriktade aktiviteter med inbjudan av ”samarbetsyrken” diskuterades. En serie seminarier kan avslutas med en större aktivitet i samband med Veterinärkongressen.

INKOMSTFÖRSÄKRINGEN

Inkomstförsäkring för medlemmar i SVF har varit en segdragen fråga som nu tagit en oväntad vändning. SVF har tidigare uppmärksammat att inkomstförsäkring i SalusAnsvar saknar försäkringsmoment. Därför har möjligheten att teckna i annat bolag undersökts. Vid närmare granskning av bakomliggande avtal visade det sig att SACO-förbunden är skyldiga att teckna i SalusAnsvar på grund av aktieägaravtal. En process är nu startad för att se över hur problemet kan lösas. Styrelsen beslöt därför att avvakta vidare utveckling i frågan.

DIGITAL INFORMATION OCH DISKUSSION

Styrelsen diskuterade medverkan i information avsedd för djurägare och beslöt att gå vidare med diskussioner.

Styrelsen diskuterade också hur ett diskussionsforum på Internet skulle kunna vara utformat och hur förbundets medverkan skulle se ut.

MEDLEMSUTVECKLING

Styrelsen konstaterade att vi har en positiv utveckling av antal medlemmar i SVF. SVF är ett av fyra SACO-förbund som redovisar ökat medlemsantal. De flesta förbunden redovisar sjunkande medlemsantal.

SKYDDANDE AV FÖRBUNDETS LOGOTYPER

Förbundets logotyper (SVF, SVS, AVF och FVF) är nu registrerade hos PRV (patent- och registreringsverket) och är därmed varumärkesskyddade.

RAPPORT FRÅN ARBETSGRUPPER

Styrelsen diskuterade olika sätt att åskådliggöra veterinärens roll i samhället. Aktiviteter som diskuterats är debattartiklar i dagspressen och veterinärtidningen, samt att bjuda in intressenter till en dag att visa veterinäryrket och veterinären i samhället. Tanken är att fokusera på några budskap i debattartiklar inför en temadag i början av hösten. Naturligtvis ska även SVFs medlemmar inkluderas. De nordiska förbunden bör också bjudas in. Planeringen är ännu i ett tidigt stadium.

Marknadsföringsgruppen undersöker vad som kan göras för att marknadsföra förbundet, enligt beslut av fullmäktige. Sektionerna kommer att tillfrågas för synpunkter.

När det gäller Förtroenderådet ska instruktionen moderniseras och arbete pågår.

En grupp har också bildats för att se över hur förbundet ska kommunicera på bästa sätt, både inåt och utåt.

RAPPORT FRÅN GENOMFÖRDA MÖTEN

Från styrelsemöte med FVE kan rapporteras att en konferens om MRSA kommer att arrangeras i Bryssel den 8 april 2008. Politiker och smittskyddsexperter från human- och veterinärmedicinen kommer att föreläsa och inbjudan har gått ut på bred front.

Från den så kallade Apoteksutredningen rapporterades att diskussion nu förs om att vissa receptfria läkemedel ska få säljas utan farmaceutisk kompetens. Vilka preparat som ska omfattas bestäms av Läkemedelsverket. Det kommer att krävas egenkontroll av försäljarna och en åldersgräns för inköp ska finnas. Kommunen blir tillsynsmyndighet. Ikraftträdande blir tidigast vid halvårsskiftet 2009.

De veterinära läkemedlen kommer att diskuteras i ett senare skede och ett förslag ska vara klart den sista april i år.

MARGARETA WIDELL
ledamot i förbundsstyrelsen

Vilken är din diagnos? – Svar

SVAR

EKG 1: Förmaksflimmer med frekventa kammarextraslag (VES) (pil, Figur 3) i bigemini, alternativt avvikande överledning av vartannat komplex. Hjärtfrekvens 140–160 slag/minut.

EKG 2: Förmaksflimmer, 120 slag/minut (Figur 4).

DISKUSSION

Förmaksflimmer kännetecknas av en oregelbunden kammarrytm samt frånvaro av P-vågor. Eftersom det förekommer VES efter varje normalt QRS-komplex kan den oregelbundna grundrytmen vara svår att uppfatta. Vid noggrann granskning av rytmen bedöms den dock vara oregelbunden (bortsett från de avvikande komplexen) och avsaknaden av P-vågor samt förekomst av flimmervågor styrker diagnosen bakomliggande förmaksflimmer. Komplexen med avvikande utseende kan antingen ha uppstått i kamrarna (i så fall den vänstra) och rubriceras då som kammarextraslag (VES), eller ha uppstått i förmaken och fortletts via AV-knutan ned i kamrarna men på grund av att retledningssystemet är refraktärt (då impulsen kommer tätt inpå föregående impuls) fortleds impulsen via vanliga hjärtmuskelceller och får ett avvikande och breddat utseende. Detta kallas ”Ashmans phenomenon” och är inte ovanligt vid förmaksflimmer. Den mest sannolika tolkningen är dock att det rör sig om VES eftersom de avvikande komplexen ser ut att vara kopplade, dvs ligger på samma avstånd, till de normala QRS-komlexen, vilket är vanligt för kammarextraslag. Om komplexen är avvikande på grund av Ashmans fenomen borde de uppträda lika oregelbundet som övriga komplex vid förmaksflimmer.

Den kliniska betydelsen av förekomst av VES vid förmaksflimmer är inte helt klarlagd, men kan i detta fall bero på dålig syresättning av hjärtmuskeln under den okompenserade hjärtsvikten. VES i samband med hjärtsvikt försvinner oftast när hjärtsvikten behandlats och kräver sällan ytterligare åtgärd.

EKG-fall av intresse för publicering i SVT kan skickas till Anna Tidholm, c/o SVT-redaktionen. Registreringen bör vara avledning II med hastigheten 50 mm/sek och amplituden 1 cm = 1 mV. Både kompletta fallbeskrivningar och frågeställningar riktade till Anna Tidholm tas emot.

noterat

Kårobligatoriet för studenter slopas

Den 13 februari överlämnade utredaren Erland Ringborg sin utredning ”Frihet för studenter – om hur kår- och nationsobligatoriet kan avskaffas” till högskole- och forskningsminister Lars Leijonborg. Som framgår av utredningens titel föreslås att ingen student ska behöva vara medlem i en studentkår eller nation från den 1 juli 2010. Vem eller vilka organisationer som blir kårer på ett lärosäte ska beslutas av den lokala högskolestyrelsen för tre år i taget.

Studenterna ska fortfarande ha samma rätt till inflytande som idag, då man får utse representanter i alla beslutande och beredande organ i en högskola/universitet. Det är även fortsättningsvis kåren som utser studentrepresentanter. Dessa ska vara tvungna att arbeta för alla studenters intressen, oavsett om studenterna är medlemmar i kåren eller inte. Det kommer även i framtiden att vara möjligt att ha flera olika kårer vid ett lärosäte. De skattelättnader som finns för kårer och nationer ska dessutom behållas, föreslår utredaren.

DermaPet hudvårdsserie
– dermatologens val

MalAcetic
TrizEDTA
Sulfurated Lime
DermaBensSs Shampo

Förhandlare:
Dr. Baddaky® Europe AB
www.drbaddaky.com
SweVet PIAB

Figur 3. *EKG 1: Förmaksflimmer med frekventa kammarextraslag (VES) (pil) i bigemini, alternativt avvikande överledning av vartannat komplex. Hjärtfrekvens 140–160 slag/minut.*

Figur 4. *EKG 2, efter behandling: Förmaksflimmer, 120 slag/minut.*

✓ Rättelse

I förra numret av SVT (nr 3/08) publicerades på sidan 54–55 namnen på alla förtroendevalda i styrelser, kommittéer, råd och föreningar inom Sveriges Veterinärförbund 2008. Då några av föreningarna inte hade meddelat veterinärförbundets kansli aktuella namn på sina funktionärer, blev några av de publicerade namnen fel. Följande listor ska nu vara korekta:

ANSTÄLLDA VETERINÄRERS FÖRENING (AVF)
Ordf: Hans Boström
Sekr: Ursula Wennström
Torkel Ekman
Kajsa Gustavsson
Christer Gyllerup
Monica Landström
Lars-Erik Staberg

Svenska besiktningsveterinärföreningen – BVF (stift 16 dec 1917):
Ordf: Laszlo Lak
Sekr: Jorge Peña

Sveriges Veterinärförbunds hedersutmärkelser

Inom Sveriges Veterinärförbund finns fyra olika hedersutmärkelser; Peter Hernquists medalj i guld, Peter Hernquists medalj i silver, hedersledamot, samt ständig medlem. Förbundets medlemmar nominerar och Fullmäktige beslutar om utdelning.

Som medlem har du när som helst möjlighet att nominera personer som du anser förtjänar någon av dessa utmärkelser. Nomineringar ska åtföljas av en vederhäftig motivering och om din nominering ska hinna behandlas på Fullmäktige 2008 måste den vara förbundskansliet tillhanda senast den 1 maj.

Guldmedalj utdelas till förbundsmedlem som utfört gärningar som på ett påtagligt och extraordinärt sätt gynnat veterinäryrket och/eller kåren. Gärningarna ska ligga utanför den nominerades ordinarie tjänst, exempelvis bör en forskare som är framgångsrik inom forskning inte bli föremål för guldmedalj då han/hon har det som sin arbetsuppgift. Medaljen utdelas inte regelbundet utan när det kan anses vara motiverat.

Silvermedalj utdelas till icke förbundsmedlem som utfört gärningar som på ett påtagligt och extraordinärt sätt gynnat veterinäryrket och/eller kåren. Medaljen utdelas inte regelbundet utan när det kan anses vara motiverat.

Till hedersledamot kan utses personer inom eller utom landet som synnerligen främjat förbundets syften.

Till ständig medlem, utan rösträtt, kan utses personer som inte är behöriga att utöva veterinäryrket i Sverige men står förbundets verksamhet och strävanden nära.

För mer information om tidigare medaljörer se SVT 3/2008.

Vill du nominera någon till en hedersutmärkelse i år så måste alltså förslag med en preciserad beskrivning av vad personen har gjort som motiverar den hedersutmärkelse du åsyftar vara förbundskansliet tillhanda senast den 1 maj på adress Sveriges Veterinärförbund, Box 12 709, 112 94 Stockholm.

PER CARLSSON
kanslichef SVF

Veterinärmästerskapen i GOLF 2008

i Arns hemtrakter

7–9 augusti
Lundsbrunns GK (www.lundsbrunngk.com)

Vi bor på Lundsbrunns kurort (www.lundsbrunn.se). Pris per person för två dygns logi med frukost och middag, samt två greenfee är ca 2 500 kr. Du har även tillgång till relax och spa. Boendet bokar Du själv på Lundsbrunn telefon 0511-57 190. Bokningsnummer är CH525.

Anmälan sker genom insättning av 100 kr/person eller 200 kr/familj till Solveigs pg 55 11 52-2 kompletterat med ett e-mail där Du anger deltagarnas namn, adress, mailadress, golf-ID, hcp och om Du är veterinär, sponsor eller familjemedlem. Vi vill ha din *anmälan senast den 15 juni 2008*.

Torsdag
Första start kl 13.00. Gemensam middag på kvällen.

Fredag
Kanonstart kl 09.00. Dagen avslutas med prisutdelning och gemensam middag.

Kontakt
Solveig Nilsson, telefon 070-553 28 00
solveig.a.nilsson@astrazeneca.com

Håkan Bremer, tel. 0511-626 36
hakan.bremer@telia.com

Veterinär, sponsor eller familjemedlem?
Alla är varmt välkomna till en bra golfbana i anrik miljö med god mat och trevliga, både gamla och nya, vänner!

IN MEMORIAM

Peter J Waller in memoriam

Det är med stor saknad vi vill meddela att veterinär Peter Waller, Uppsala, efter en tids sjukdom har avlidit i Australien den 2 februari. Peter Waller blev 65 år och var fram till sin död verksam som forskare i parasitologi vid Statens veterinärmedicinska anstalt, SVA.

Peter Waller föddes i Australien 1942, utbildade sig till veterinär vid University of Sydney och fick sin doktorsgrad 1975 vid University of Newcastle upon Tyne i England. Sin yrkesverksamma tid har han ägnat åt forskning i veterinärmedicinsk parasitologi, med hela världen som sitt arbetsfält. Efter att i Australien ha träffat sin hustru Karin flyttade han 1997 till Uppsala och blev anställd som forskare vid SVA. Här bidrog han starkt till att bygga upp den för SLU och SVA gemensamma avdelningen för parasitologi till att bli en av de internationellt främsta forskningsmiljöerna inom området. Hans forskningsinriktning var studier av spridningsvägar och kontrollmetoder för betesburna parasitmaskar hos husdjur, framför allt idisslare. Inte minst på grund av den globalt ökade förekomsten av läkemedelsresistens mot avmaskningsmedel insåg Peter tidigt betydelsen av att utveckla och utnyttja kontrollmetoder mot parasitinfektioner som inte bygger på slentrianmässigt

användande av antiparasitära mediciner. Inom området maskmedelsresistens och alternativa metoder för parasitkontroll var Peter Waller en internationell auktoritet.

Peters vetenskapliga produktivitet var imponerande. Han var en idéspruta och initiativtagare till forskning om parasitproblem hos så skilda djurslag som ren i norra Skandinavien till får och get i tropikerna. Han fick stora forskningsanslag och var författare till mer än 200 artiklar i internationella vetenskapliga tidskrifter. Många är de yngre forskare i olika delar av världen som han handlett och varit mentor för.

Sitt stora internationella erkännande fick Peter Waller när han 2003 tilldelades den internationella parasitologfederationens prestigefyllda pris för enastående insatser inom veterinärmedicinsk parasitologi. Han blev i höstas också utnämnd till hedersdoktor vid Helsingfors universitet och skulle ha promoverats i maj i år.

Peter Waller var entusiastisk och hårt arbetande samtidigt som han var ödmjuk och opretentiös och aldrig angelägen att sätta sin egen karriär eller prestige i första rummet. Han var levnadsglad, generös och lätt att umgås med, och Peters och Karins hem i Nåntuna stod alltid öppet för vänner och kolleger från när och fjärran. Peters humanistiska världsåskådning avspeglades i ett stort engagemang för småbönderna i fattiga länder och för djur och natur i alla delar av världen.

Peter Waller begravdes den 8 februari i Macksville, New South Wales, i kretsen av de sina. Han sörjs närmast av sin hustru Karin, sin mor och syster med familj och sina barn Kirsty och Justin. Saknaden delas av alla hans arbetskamrater vid Parasitologen SVA/SLU i Uppsala och av vänner och kolleger i alla världsdelar.

Arvid Uggla
Johan Höglund
Gunilla Lindgren
Jens Mattsson
Anders Engvall
SVA och SLU

Inbjudan att inkomma med abstracts till
Smådjurssektionens vetenskapliga program

Aktuell hund- och kattforskning
på Veterinärkongressen 2008

Sveriges Veterinärmedicinska Sällskap
SMÅDJURS SEKTIONEN

Alla som är intresserade av att presentera sin forskning välkomnas att skicka in ett abstract. Mall för detta finns på veterinärförbundets hemsida, www.svf.se.

Abstract skickas till sekreteraren i SVS Smådjurssektion, Lotta Möller på adress Lotta.Moller@agria.se, ***senast den 17 april 2008.*** Meddela även om du skulle vara intresserad av att inkomma med ett fullständigt manuskript i ämnet (manusstopp i september).

Samtliga abstracts skickas för granskning och besked om de accepteras eller inte ges senast 2 maj. De abstract som accepteras presenteras muntligen på Smådjurssektionens vetenskapliga program på Veterinärkongressen, ”Aktuell hund- och kattforskning”, fredagen den 7 november 2008.

Smådjurssektionen ser fram emot ett givande vetenskapligt program!

Regeringen tillsätter ingen kattansvarsutredning

Sveriges Veterinärförbunds djurskyddskommitté skickade i november förra året en skrivelse till Jordbruksdepartementet, med en begäran att regeringen ska tillsätta en utredning om hur tillsyns- och ägaransvaret för katter kan stärkas. Bakgrunden var det stora antal tama och förvildade katter som springer lösa utan tillsyn, vilket medför omfattande tillsynsmässiga och djurskyddsmässiga problem. På landets länsstyrelser utgör kattärenden den vanligaste typen av djurrelaterade problem. Förutom det djurlidande som bristen på tillsyn medför, orsakar ärendehanteringen betydande kostnader för samhället.

I ett beslut från den 31 januari meddelade regeringen att man inte tänker vidta några åtgärder med anledning av veterinärförbundets skrivelse. ■

Klonad kamphund

Ett bioteknikföretag i Sydkorea har fått sin första kommersiella beställning på en klonad hund. Det är en kvinna i USA som vill ha en genetisk kopia av sin bortgångna pitbullterrier Booger, skriver Korea Times. Kopieringen har skett genom att celler från vävnad från Boogers öra har förts in i ägg som sedan inplanterats i åtta tikar. Nu väntar man på valpen som ska kosta ägaren 950 000 kronor.

Företaget hoppas på upp till 500 order om året från framför allt förmögna hundälskare i USA. Arbetet sker i samarbete med universitetet i Seoul som 2005 skapade världens första klonade hund, afghanen Snuppy.

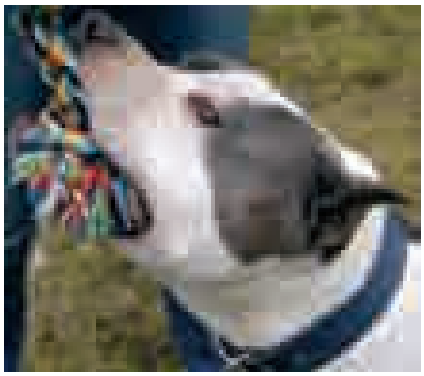

En kvinna i USA betalar 950 000 kronor för en genetisk kopia av sin döda pitbullterrier.

Källa: Svenska Dagbladet den 15 februari 2008. ■

Veterinærinstituttet

National Veterinary Institute

Veterinærinstituttet er myndighetenes forsknings- og kompetansesenter for husdyr og vilthelse, fiske- og skjellhelse og fôr- og næringsmiddelhygiene. Veterinærinstituttets virksomhet skal ha sin basis i forskning og utvikling og omfatter blant annet laboratoriediagnostikk og -analyser, beredskap, epidemiologi, risikovurdering og referansefunksjoner. Veterinærinstituttet skal støtte departementene og andre forvaltningsorganer i arbeidet med å sikre trygge matvarer og god fiske-, skjell- og dyrehelse. Veterinærinstituttet skal også tilby kompetanse innenfor sine kjerneområder gjennom salg av tjenester og oppdragvirksomhet. Instituttet omfatter hovedlaboratorium i Oslo og regionale laboratorier i Sandnes, Bergen, Trondheim, Harstad og Tromsø med til sammen ca 350 ansatte. Se også Veterinærinstituttets hjemmeside www.vetinst.no.

Ved Veterinærinstituttet Oslo, Avdeling for dyrehelse, Seksjon for patologi er det ledig stilling som

SEKSJONSLEDER

Seksjon for patologi har sitt hovedansvarsområde innen patoanatomisk diagnostikk med spesielt ansvar for metodeutvikling og -implementering. Arbeidsoppgavene som ofte løses i internt og eksternt samarbeid, omfatter beredskap, diagnostikk, overvåking og forskning hos husdyr. Seksjonen er nasjonalt referanselaboratorium i patomorfologisk diagnostikk og for diagnostikk av prionsjukdommer hos dyr. Hovedområdene innen forskning er skrapesjuke og fjørfesjukdommer.

Seksjonsleder har ansvar for å lede seksjonen som for tiden har ca 25 ansatte. Seksjonsleder har i tillegg til økonomisk, personalmessig og faglig ledelse også ansvar for å initiere og koordinere forskningen innen seksjonen.

Til stillingen som seksjonsleder søkes det etter en person med veterinærmedisinsk embetseksamen og doktorgrad eller tilsvarende vitenskapelig kompetanse innen patologi eller et annet relevant fagområde. Kvalifikasjonsvurderingen vil legge vekt på erfaring innen diagnostikk og dokumenterte faglige resultater innen relevant område. I tillegg vil det bli lagt stor vekt på motivasjon for lederoppgaven, gode lederegenskaper og tidligere ledererfaring samt evne til initiativ og samarbeid.

Fullstendig utlysningstekst finner du på Veterinærinstituttets hjemmeside www.vetinst.no.
Nærmere opplysninger om stillingen fås ved henvendelse til avdelingsdirektør Jorun Jarp tlf +47 23 21 60 67.

Søknad med opplysninger om utdanning, tidligere yrkeserfaring, publikasjoner og annen faglig aktivitet, sammen med kopier av vitnemål og attester sendes elektronisk på eget søknadsskjema som du finner under ledige stillinger på www.vetinst.no.
Dokumentasjon kan eventuelt også sendes i ordinær post til Veterinærinstituttet v/personalseksjonen, Postboks 8156 Dep., NO-0033 Oslo.
Søknadsfrist: 10. april 2008
Søknad og dokumenter merkes: 14/08

Riksomfattande protester mot mulesing

TV4-programmet Kalla Fakta uppmärksammade i slutet av februari den australiska hanteringen av merinofår, som går under beteckningen ”mulesing”. I programmet framförde veterinärförbundets informationschef Johan Beck-Friis förbundets klara avståndstagande från mulesing. Termen står för ett ingrepp där skinnet på baksidan av fårens lår skärs bort, utan bedövning, med hjälp av en fårsax. Ingreppet utförs av lekmän för att förhindra angrepp av den australiska blåsflugan, vars larver kan orsaka stora skador genom att livnära sig på träckbemängd fårhud. Det finns alternativa, mer djurvänliga profylaxformer, som dock är dyrare och därför inte lika populära hos australiska fårfarmare.

Kalla Faktas reportage framkallade en folkstorm mot produkter av merinoull från Australien. Flera stora klädkedjor tog avstånd från ullprodukter där mulesing använts på fåren. Det framkom också att ingen av de svenska myndigheter som Kalla Fakta granskat, inklusive Jordbruksverket, hade några etiska regler beträffande djurskydd i sin upphandlingspolicy.

Jordbruksminister Eskil Erlandsson kommer nu att uppvakta den australiske ambassadören med kravet att Australien upphör med mulesing, uppgav TV4-nyheterna den 29 februari.

Länsstyrelsen
GOTLANDS LÄN

söker

Länsveterinär

Tjänsten är heltid och tillsättning omgående och tillsvidare.

Arbetsuppgifter
Att svara för länets epizooti- och annan smittskyddsberedskap, tillsyn av djurskydd och livsmedelshygien, tillsyn av veterinär verksamhet samt del av artskyddet. Rådgivning och information till kommunen, företag och allmänhet.

Önskade kvalifikationer
Legitimerad veterinär med erfarenhet av statlig förvaltning. Vi värdesätter att du som söker har förmåga och villighet att arbeta tvärsektoriellt. Vi lägger stor vikt vid personliga egenskaper.

Körkort är ett krav.

Länsstyrelsen arbetar aktivt för att vara en myndighet fri från diskriminering och vill ta tillvara de kvalitéer som mångfalden tillför verksamheten.

Vill du veta mer kontakta
Thomas Persson, chef, 0498-29 26 51 eller 070-532 24 98.

Fackliga företrädare
Kjell Genitz, SACO
Roger Larsson, ST
Båda nås genom vx 0498-29 21 00

Ansökan
Din ansökan skall ha kommit in till Länsstyrelsen, 621 85 Visby *senast den 18 april 2008*. Bifoga CV till din ansökan. Du kan även skicka din ansökan via mail till lansstyrelsen@i.lst.se.

Veterinärer belönade för uppfinning

Veterinär Odd Höglund, SLU, inledde sina forskarstudier inom smådjurskirurgi våren 2007. Nu har han fått pris i affärsplantävlingen Venture Cup Öst.

Uppfinningen, som nu kommer att patentsökas, handlar om hur ett kirurgiskt verktyg av bioresorberbart material kan användas för enklare, snabbare och säkrare kastrering av tikar, t ex vid ligering av blodkärl. Odd Höglunds avhandling, med Anne-Sofie Lagerstedt och Ragnvi Hagman som handledare respektive biträdande handledare, inriktas på att vetenskapligt undersöka hur den nya metoden och produkten fungerar i praktiken. Samtliga är verksamma vid institutionen för kliniska vetenskaper, SLU i Uppsala.

– Vi ska testa produkten och se om det exempelvis blir mindre blödningar och om hunden påverkas mindre av ingreppet än i vanliga fall, säger Odd Höglund. Aldrig tidigare har veterinärer vunnit i Venture Cup Öst. Totalt deltog 207 bidrag i den senaste tävlingen om bästa affärsidé.

Källa: Resurs 1/08, personaltidning vid SLU.

Skriv gärna insändare och debattinlägg till Svensk Veterinärtidning, men skriv inte för långt – max 6 000 tecken inkl blankslag.

kongresser & kurser

Svenska

Nya

25/4 -08. Scandinavian Diagnostic Tour: Hematologi & in-house diagnostic arrangeras i Stockholm av Kruuse Svenska AB i samarbete med IDEXX Vet Med Lab.
Info: Kruuse Svenska AB, Bagartorpsringen 51, 170 08 Solna, tel: 08-85 02 00, fax: 08-85 75 17, www.kruuse.com
(se annons i denna tidning)

5/5 -08. Seminarium – kardiologi arrangeras i Stockholm av CEVA Vetpharma.
Info: e-post: info@vetpharma.se, tel: 046-12 81 00, fax: 046-14 65 55
(se annons i denna tidning)

6/5 -08. Seminarium – kardiologi arrangeras i Helsingborg av CEVA Vetpharma.
Info: e-post: info@vetpharma.se, tel: 046-12 81 00, fax: 046-14 65 55
(se annons i denna tidning)

7/5 -08. Seminarium – kardiologi arrangeras i Göteborg av CEVA Vetpharma.
Info: e-post: info@vetpharma.se, tel: 046-12 81 00, fax: 046-14 65 55
(se annons i denna tidning)

7–9/5 -08. Kurs i Anestesiologi Häst arrangeras på Krusenbergs Herrgård, Uppsala. Info: www.djursjukhusforeningen.com, upplysningar om kursinnehåll: kursledare Anneli Rydén, mobil 070-766 73 62, övriga frågor: Barbara eller Kent, 0220-291 30 (13.00–16.00), fax: 0220-291 31, e-post: info@djursjukhusforeningen.com

8–9/9 -08. Workshop för veterinärer på temat alpacka anordnas i Simrishamn av Alpaca Nordica.
Info: www.alpacanordica.alpacka.se, www.alpacka.se
(se annons i denna tidning)

2–4/10 -08. Kurs i hjärtsjukdomar hund och katt arrangeras på Wallby Säteri, Vetlanda av Wallby Säteri.
Info: Magnus Nyman, Wallby Säteri, e-post: magnus@wallby.se, tel: 0383-46 21 60, fax: 0383-46 21 61, www.wallby.se (annons i SVT 3/08)

Tidigare publicerade

4–6/4 -08. Kurs i Akupunkturbehandling vid medicinska åkommor – när kan akupunktur ersätta antibiotika och kortison? Kolmårdens Vildmarkshotell. Arr: Nordic Veterinary Acupuncture Society (NoVAS) (SVT 3/08)

Verkställande Direktör

med långsiktigt fokus

Vi är ett av de ledande djursjukhusen i Sverige, men nöjer oss inte med det, utan vill ytterligare förstärka vår position. Vår förra VD har gjort ett bra arbete och skapat goda organisatoriska förutsättningar.

Din huvuduppgift blir att skapa långsiktiga strategiska mål och planer för hur verksamheten ska bedrivas i framtiden. Du agerar också som stöd till våra klinikchefer och chefveterinärer. Vi har ett fungerande nätverk med andra djursjukhus, genom vilka kunskaps- och erfarenhetsutbyte möjliggörs. Det blir din uppgift att utveckla detta samarbete.

Vi söker dig med visioner och förmågan att realisera dem. Du har akademisk utbildning i grunden samt flera års ledarerfarenhet. Dina tidigare roller får gärna ha inneburit arbete med affärsutveckling. Vi tror att en lämplig bakgrund kan vara från vård/omsorg eller annan serviceverksamhet, gärna med kommersiell inriktning, och vi ser det självklart som mycket meriterande om du tidigare har arbetat med djur.

Vi erbjuder dig en roll i ett expansivt företag där du får möjlighet att påverka våra långsiktiga strategier och därmed vår framtida position. Våra anställda är mycket dedikerade och brinner för sitt arbete.

Du är välkommen med din ansökan senast den 14 april 2008 via **www.mercuriurval.se** (ref.nr SE-MHK-738).
Frågor besvaras av Mercuri Urval, tel 040-611 99 66.

Mercuri Urval

8–9/4 -08. Kurs i Generell endoskopi arrangeras av Svenska Djursjukhusföreningen Utbildning AB (SVT 16/07)

9/4 -08. En interaktiv workshop i Obduktion av svin, Skara. Arr: Boehringer Ingelheim (SVT 3/08)

10/4 -08. En interaktiv workshop i Obduktion av svin, Kristianstad. Arr: Boehringer Ingelheim (SVT 3/08)

12–13/4 -08. Ultraljudskurs grundläggande kardiologi, Solna. Arr: Kruuse Svenska AB (SVT 2/08)

17/4 -08. En interaktiv workshop i Obduktion av svin, Uppsala. Arr: Boehringer Ingelheim (SVT 3/08)

24–25/4 -08. A Guide to Colic in the Horse, Strömsholm. Arr: Regionhästsjukhuset Strömsholm (SVT 15/07)

25–26/4 -08. Kurs i Respirationssjukdomar hos hund och katt, Ängelholm, arr: SPUV (SVT 15/07)

15–16/5 -08. Kurs i Endokrinologi arrangeras av Svenska Djursjukhusföreningen Utbildning AB (SVT 16/07)

16–19/5 -08. Kurs: Retorik i Toscana arrangeras av Svenska Djursjukhusföreningen Utbildning AB (SVT 16/07)

26–30/5 -08. Kurs i Dentistry I, Halmstad. Arr: European School for Veterinary Studies, ESAVS (SVT 3/08)

27–29/5 -08. Meeting Global Challenges in Research Cooperation, Uppsala. Arr: Centre for Sustainable Development, Uppsala Universitet och SLU i samarbete med SIDA (SVT 16/07)

29/5–1/6 -08. 7th European Veterinary

Länsstyrelsen Västerbotten

Länsstyrelsen i Västerbottens län söker en

Bitr länsveterinär

till näringslivsavdelningens funktion för lantbruk

Länsstyrelsen söker en legitimerad veterinär. Tillsammans med länsveterinären ska du handlägga livsmedels- och smittskyddsärenden, ärenden inom djurens hälso- och sjukvård samt djurskyddsärenden. Vi vill särskilt utveckla vårt arbete med livsmedelsärenden.

Arbetsuppgifter
- tillsyn över den kommunala livsmedelskontrollen
- tillsyn över veterinär verksamhet
- tillsyn inom smittskyddsområdet
- arbeta med djurskyddskontroll
- planering av epizootiberedskap samt information och rådgivning till kommuner och medborgare i djurhälso-/veterinära frågor

Vi söker dig som
- är legitimerad veterinär med erfarenhet från olika veterinära frågor
- är initiativrik och resultatinriktad
- har lätt för att knyta kontakter och uttrycka dig i tal och skrift
- har god samarbetsförmåga
- har körkort och datorvana

Länsstyrelsen fäster stor vikt vid dina personliga egenskaper.

Vi kan erbjuda
ett arbete där dina veterinära kunskaper sätts in i ett samhällsperspektiv.

Tjänsten ska tillträdas den 1 september 2008.

Vill Du veta mer
är du välkommen att ringa länsveterinär Annelie Grip-Hansson, 090-10 72 44 eller 070-632 45 05.

Fackliga företrädare är Jeanette Joelsson för SACO, Margareta Nillsson för ST och Gunnar Robertsson för SEKO.

Samtliga nås via vår växel 090-10 70 00.

Välkommen med din ansökan senast den 22 april 2008
via vårt webbformulär www.vasterbotten.lst.se.

- Bifoga meritsammanställning (CV)
- Ange ref nr **112-2494-2008**
- Länsstyrelsen tillämpar individuell lönesättning så ange ditt löneanspråk i ansökan.

Länsstyrelsen arbetar för att vara en arbetsplats som är fri från all diskriminering.

Emergency and Critical Care Congress on The Trauma Patient, Göteborg. Arr: EVECCS (SVT 16/07)

5–6/6 -08. Kurs i hydro-fysioterapi, Hasselfors. Arr: Jan F Andersen AB (JFA) (SVT 2/08)

4–8/8 -08. Kurs i Dentistry II, Halmstad. Arr: European School for Veterinary Studies, ESAVS (SVT 3/08)

5–6/9 -08. 17th European Congress of Veterinary Dentistry, Uppsala. Arr: EVDS (SVT 2/08)

13–14/9 -08. Kurs i användning av diagnostiskt ultraljud, Hasselfors. Arr: Jan F Andersen AB (JFA) (SVT 2/08)

22–25/9 -08. AO Nordic Small Animal Course in Fracture Treatment: Principles, Enköping. Arr: av AO Courses (SVT 1/08)

17–18/10. Kurs i dermatologi, hund och katt, Hasselfors. Arr: Jan F Andersen AB (JFA) (SVT 2/08)

30–31/10 -08. Ultraljudskurs grundläggande buk, Solna. Arr: Kruuse Svenska AB (SVT 2/08)

7–8/11 -08. Kurs i radiologi, Hasselfors. Arr: Jan F Andersen AB (JFA) (SVT 2/08)

1–5/12 -08. Kurs i Oral Surgery, Halmstad. Arr: European School for Veterinary Studies, ESAVS (SVT 3/08)

Internationella

Fler internationella kurser hittar Du på Vet Agendas hemsida: www.vetagenda.com och på British Small Animal Veterinary Associations hemsida: www.bsava.com

Nya

22/4 -08. Scandinavian Diagnostic Tour: Hematologi & In-house Diagnostic arrangeras i Köpenhamn, Danmark av Kruuse Svenska AB i samarbete med ➤

Klinikveterinär

sökes för tillsvidaretjänst med tillträde efter överenskommelse.

Tjänstgöringsgrad kan diskuteras men är preliminärt satt till 80 eller 100 %.

Vi söker veterinär med erfarenhet av djursjukhustjänstgöring, helst med specialistkompetens i hundens och kattens sjukdomar. Även nyutexaminerad veterinär kan komma ifråga.

Upplysningar lämnas av Rolf Carlberg. Skriftlig ansökan snarast.

Djursjukhuset i Hässleholm AB
www.djurhlm.se
Stjärnfallsvägen 9
281 43 Hässleholm
Tel: 0451-846 00
Fax: 0451-806 92
E-post: rolf.carlberg@djurhlm.se

Hildigunnur ska flytta hem till Island.

Hon måste ersättas!

Alingsås Djurklinik, 50 km öster om Göteborg, med ca 7 500 patienter per år, övervägande smådjur, söker veterinär/er.

Vi tror det behövs två för att ersätta Hildigunnur. Du kan fråga henne om tjänsten, 0762-78 68 89 eller Åsa Kaså, 070-558 50 50.

Alingsås Djurklinik AB
Ridhusvägen 4, 441 93 Alingsås
0322-63 20 00

ERIKSLUST VETERINÄRKLINIK

... en modern, välutrustad smådjursklinik, trevligt belägen i västra Malmö **söker en veterinär** på hel- eller deltid för tillsvidareanställning snarast.

Vid kliniken tjänstgör idag 3 veterinärer samt 4–5 TA-personal i ett välfungerande team med ca 8 000 besök årligen. Vi har dag- och kvällsöppet. Ingen jour.

Du bör ha många års erfarenhet från djursjukhus, helst specialistkompetens och gärna goda kirurgiska kunskaper samt kunna arbeta självständigt. Även mindre erfaren veterinär med stor ambition kan komma ifråga. Att du är ambitiös, mån om att ge både djur och djurägare hög service samt är flexibel och har lätt för att samarbeta är egenskaper som värdesätts.

Kontakta
Chefveterinär Anita Leideman
Tel a 040-912097, h 040-913170 eller 070-217 60 77
Köpenhamnsvägen 44, 217 74 Malmö

IDEXX Vet Med Lab. Info: Kruuse Svenska AB, Bagartorpsringen 51, 170 08 Solna, tel: 08-85 02 00, fax: 08-85 75 17, www.kruuse.com (se annons i denna tidning)

23/4 -08. Scandinavian Diagnostic Tour: Hematologi & In-house Diagnostic arrangeras i Århus, Danmark av Kruuse Svenska AB i samarbete med IDEXX Vet Med Lab. Info: Kruuse Svenska AB, Bagartorpsringen 51, 170 08 Solna, tel: 08-85 02 00, fax: 08-85 75 17, www.kruuse.com (se annons i denna tidning)

22/4 -08. Scandinavian Diagnostic Tour: Hematologi & In-house Diagnostic arrangeras i Oslo, Norge av Kruuse Svenska AB i samarbete med IDEXX Vet Med Lab. Info: Kruuse Svenska AB, Bagartorpsringen 51, 170 08 Solna, tel: 08-85 02 00, fax: 08-85 75 17, www.kruuse.com (se annons i denna tidning)

2–4/8 -08. 4th International Equitation Science Conference arrangeras som ett satellitmöte till ISAE 2008 Congress i Dublin av International Society for Eauitation Science (ISES). Info: Dr Jack Murphy, School of Agriculture, Food Science and Veterinary Medicine, University College Dublin, Belfield Dublin 4, Irland, tel: +00353 87 2843070, e-post: jack.murphy@ucd.ie

8–9/9 -08. NkVet Symposium 2008 arrangeras i Finnish Food Safety Authority Evira Headquarters, Mustialankatu 3, Finland. Info: fennovet@fennovet.fi

26–27/9 -08. International Veterinary Conference "Baltic Forum 2008" arrangeras i Sankt Petersburg, Ryssland. Info: 190044, Saint Petersburg, Pirogovskaya emb, 5/2, office 212, tel/fax: +7-812-542-9056, e-post: info@altaastra.com.

Tidigare publicerade

8/4 -08. Methicillin-resistand Staphylococcus aureus (MRSA) conference, Bryssel, Belgien (SVT 3/08)

12–13/4 -08. Grundkurs i osteosyntes, Viul, Norge (SVT 2/08)

14–18/4 -08. Kurs i Physiotherapy & Rehabilitation of Small Animals, Luxemburg (SVT 3/08)

14–18/4 -08. Kurs i Optimizing the Management of Clinical Disorders in Companion Animals – Surgery, Beijing, Kina (SVT 3/08)

16–20/4 -08. Kurs i Veterinary Chiropractic, Module V: Integrated, i närheten av München, Tyskland (SVT 11/07)

25–26/4 -08. Kurs i tandmedicin steg 2, Viul, Norge (SVT 2/08)

Sveriges lantbruksuniversitet

ledigförklarar en anställning som

Professor i husdjurens anatomi

Institutionen för anatomi, fysiologi och biokemi
Fakulteten för veterinärmedicin och husdjursvetenskap

Fakulteten är landets enda fakultet med ett specifikt ansvar för undervisning och forskning inom veterinärmedicin och husdjursvetenskap. Den ämnesmässiga bredden är betydande, från djurhållning, djurhälsa och djurskydd till livsmedelssäkerhet och -kvalitet samt djurens betydelse för folkhälsan. Inom alla dessa områden bedrivs forskning och utbildning på grund-, avancerad- och forskarnivå.

Vi söker nu en framgångsrik forskare och kreativ ledare som kan vara med i utvecklingen av vår fakultet. Du bör ha ett etablerat nätverk, god förmåga att utveckla externfinansierad forskning och ett genuint intresse för undervisning.

Ämnesbeskrivning: Ämnet omfattar området husdjurens anatomi, dvs makroskopisk, mikroskopisk och funktionell anatomi.

Arbetsuppgifter: Övergripande ansvar för forskning och utbildning inom ämnet. Huvudsakliga arbetsuppgifter är forskning, utbildning på forskarnivå och undervisning inom ramen för institutionens utbildningsuppdrag på grund- och avancerad nivå. Dessutom ingår administrativa uppgifter och uppdrag inom institutionen och fakulteten.

Sista ansökningsdag är den 21 april 2008.
Fullständig annons kan hämtas från http://personal.slu.se/jobb

24–25/5 -08. Kurs i mjukvävskirurgi, del 2, Viul, Norge (SVT 2/08)

16–20/6 -08. Kurs i Ophtalmic Surgery, Toulouse, Frankrike (SVT 3/08)

22–25/6 -08. 20th International Pig Veterinary Society Congress, Durban, Sydafrika (SVT 11/07)

10–12/7 -08. CESMAS 2008 – Conference on Equine Sports Medicine and Science, Utrecht, Nederländerna (SVT 1/08)

13–17/7 -08. 16th International Congress on Animal Reproduction, Budapest, Ungern (SVT 16/07)

14–25/7 -08. Kurs i Dermatology I, Wien, Österrike (SVT 3/08)

27–31/7 -08. World Veterinary Congress 2008, Vancouver, British Columbia, Kanada (SVT 2/07)

27/7–9/8 -08. Advanced Wildlife Immobilisation & Conservation Course, i Pretoria, Sydafrika (SVT 3/08)

28/7–1/8 -08. Equine Dentistry Course, Hannover, Tyskland (SVT 3/08)

4–5/8 -08. Kurs i Dermatology II, Wien, Österrike (SVT 3/08)

11–15/8 -08. Kurs i Emergency and Critical Care I, Bern, Schweiz (SVT 3/08)

20–24/8 -08. WSAVA and FECAVA Congress, Dublin, Irland (SVT 16/07)

29–30/8 -08. Kurs i invärtesmedicin, hund och katt, Viul, Norge (SVT 2/08)

29/8–3/9 -08. Kurs i Cardiology II, Luxemburg (SVT 3/08)

1–5/9 -08. Kurs i Feline Medicine and Surgery I, Zürich, Schweiz (SVT 3/08)

6–10/9 -08. Kurs i Neurology II, Bern, Schweiz (SVT 3/08)

8–12/9 -08. Kurs i Exotic Pets Medicine and Surgery, Brno, Tjeckien (SVT 3/08)

12–16/9 -08. Kurs i Soft Tissue Surgery II – Advanced, Wien, Österrike (SVT 3/08)

15–19/9 -08. Endoscopy Basic Course with Workshops, Giessen, Tyskland (SVT 3/08)

19–23/9 -08. Kurs i Reproduction in Companion, Exotic and Laboratory Animals III, Milano, Italien (SVT 3/08)

27–28/9 -08. Kurs i mjukvävskirurgi del 3, Viul, Norge (SVT 2/08)

Livsmedelsverket söker

Veterinärinspektör, sommarvik vid

Gränskontrollen

i Göteborg

Se annonsen i sin helhet på **www.slv.se** eller ring 018-17 55 00 så skickar vi annonsen!

LIVSMEDELSVERKET

DJURSJUKHUSET I JÖNKÖPING AB SÖKER EN TILL

KLINIKVETERINÄR

DJURSJUKHUSET JÖNKÖPING
www.djursjukhusetab.se

Vi söker en veterinär på ett graviditetsvikariat från och med 1 april till och med 31 december 2008 med möjlighet till förlängning/tillsvidareanställning. Tjänsten är på heltid och med jour. Eventuellt kan arbete på filial förekomma.

Vi är idag 12 veterinärer som arbetar på djursjukhuset och våra filialer. Djursjukhuset är välutrustat, expansivt och nyligen utbyggt. Vi satsar på kompetensutveckling och erbjuder goda utbildningsmöjligheter.

För mer information kontakta veterinär och facklig förtroendeman Catarina Eliasson, catarina.eliasson@djursjukhuset-jonkoping.se, 036-34 18 80.

Din ansökan innehållande CV och personligt brev skickar du snarast till Catarina på ovan angiven e-post-adress.

25–27/9 -08. British Veterinary Association (BVA) Congress 2008, London, UK (SVT 3/08)

11–12/10 -08. Practical Workshop in Arthroscopy in Small Animal Practice, Viul, Norge (SVT 2/08)

20–31/10 -08. Kurs i Ophtalomology I, Luxemburg (SVT 3/08)

25–26/10 -08. Patient Oriented Approach in Veterinary Clinical Pathology, Viul, Norge (SVT 2/08)

17–28/11 -08. Kurs i Internal Medicine I, Utrecht, Nederländerna (SVT 3/08)

29–30/11 -08. Kurs i akutmedicin på smådjurspraktik, Viul, Norge (SVT 2/08)

1–5/12 -08. Kurs i Small Animal Therapy Internal Medicine and Oncology, Luxemburg (SVT 3/08)

6–7/12 -08. Kurs i användning av gasanestesi, Viul, Norge (SVT 2/08)

Veterinærinstituttet
National Veterinary Institute

Ved Veterinærinstituttet Oslo, Avdeling for dyrehelse, Seksjon for virologi og serologi

er det ledig stilling som

SEKSJONSLEDER

Fullstendig utlysingstekst se **www.vetinst.no**

Nærmere opplysninger om stillingen fås ved henvendelse til avdelingsdirektør Jorun Jarp tlf +47 23 216067 eller + 47 90 056216.

Søknadsfrist: 10. april 2008

Livsmedelsverket är den statliga centrala myndigheten för frågor som gäller livsmedel inklusive dricksvatten. Livsmedelsverket ska i konsumenternas intresse verka för säkra livsmedel av hög kvalitet, redlighet i livsmedelshanteringen och bra matvanor. På Livsmedelsverket i Uppsala arbetar ca 330 personer. Ytterligare ca 200 medarbetare återfinns på slakterierna och gränskontrollerna runt om i vårt land. Livsmedelsverket har som mål att vara en av Sveriges bästa arbetsplatser som utmärks av strävan att vara fri från diskriminering och ge lika möjligheter för alla. Se även www.slv.se.

Livsmedelsverket söker

Besiktningsveterinär

till region Västra Götaland

Befattningen är tillsvidare, heltid med tillträde snarast.
Stationeringsort är Skara.

Arbetsuppgifter
På enheten för köttillsyn arbetar vi med offentlig kontroll, livsmedelshygien och smittskyddsfrågor inom området kött. Vi arbetar aktivt för att effektivisera den offentliga kontrollen och för en likvärdig tillsyn i hela Sverige. Som besiktningsveterinär arbetar du huvudsakligen med livsmedelssäkerhet, smittskydd och djurskydd genom kontroller i samband med slakt och genom granskning av företagens system för att styra sina processer.

Den huvudsakliga tjänstgöringen är förlagd till slakteriet i Skara. I tjänsten ingår även att du, vid behov, med kort varsel ska kunna tjänstgöra på annan ort inom regionen. Du arbetar huvudsakligen med köttbesiktning samt till viss del med kontrollverksamhet. I Skara bedriver vi undervisning av veterinärstudenter och du deltar i denna undervisning som en integrerad del av arbetsdagen.

I regionen finns tamboskapsslakterier, fjäderfäslakterier och en del övriga köttproduktionsanläggningar.

Kvalifikationer
Tjänsten förutsätter svensk veterinärlegitimation. Du behöver kunna arbeta självständigt och ha mycket god kommunikations- och samarbetsförmåga. Erfarenhet av livsmedelshygien, kvalitetsfrågor i livsmedelsproduktion samt av arbete vid slakteri är meriterande. Vi förutsätter att du behärskar svenska bra i tal och skrift och förstår engelska. B-körkort är ett krav.

Upplysningar
Du är välkommen att kontakta regionchef Karin Cerenius, 018-17 53 80. Representant för SACO (AVF) är Laszlo Lak, 0706-608 53 19, och för ST Andreas Voronen, 033-22 23 40.

Ansökan
Välkommen med Din ansökan, märkt dnr 680/2008, senast den 15 april till adress Livsmedelsverket, Box 622, 751 26 Uppsala eller via e-post Livsmedelsverket@slv.se.

LIVSMEDEL VERKET

På Enheten för köttillsyn är vi ca 200 anställda. Vi arbetar med offentlig kontroll och smittskyddsfrågor inom området kött. Verksamheten är utspridd över hela landet och organisatoriskt indelad i sex regioner och en centralenhet i Uppsala.

noterat

15 djur i kö till nytt häst-krematorium

Landets första specialkrematorium för hästar slog upp ugnsluckan i slutet av februari. På Ellenberga gård i Skåne finns beredskap för den som vill ge sin häst ett värdigt slut.

Den enda möjligheten hittills för hästägare att få sitt döda djur kremerat, har varit att ta det till SVAs destruktionsanläggning i Uppsala. På många sätt blir det annorlunda att lämna det till Häst-krematoriet i Munka Ljungby i Skåne, tror verksamhetsledaren Roger Sandberg.

– Detta ska vara en småskalig verksamhet med hög tillgänglighet. Hit ska vem som helst kunna komma utan att bli avskräckt, säger han till tidningen ATL den 22 februari. Trycket är redan högt på hästkrematoriet. 15 djur står på kö. När anläggningen är fullt intrimmad kommer man ta emot tre djur per dygn.

Länsstyrelsen Östergötland är regeringens länskontor, med uppdrag att aktivt bygga ett hållbart samhälle för nuvarande och kommande generationer östgötar. Det gör vi genom arbete med planering, utveckling och uppföljning inom många sektorer. En av våra viktigaste uppgifter är att vara länken mellan de som bor i länet och de som styr vårt land.

Länsstyrelsen Östergötland söker

Länsveterinär

med intresse för ledarfrågor

Sista ansökningsdag 15 april

Mer om tjänsten på vår webbplats e.lst.se

LÄNSSTYRELSEN ÖSTERGÖTLAND

SVERIGES VETERINÄRFÖRBUND

FÖRBUNDSSTYRELSE

Ordförande	*Telefon bostad*
KARIN ÖSTENSSON	070-461 14 46
Vice ordförande	
ÅSA BERGQUIST	0418-66 21 62
ANDERS FORSLID	0413-55 32 20
PER JONSSON	0155-28 33 18
FREDRIKE RITTER	033-10 59 25
SUZANNE SANDQUIST	0480-551 81
ELÖD SZANTO	0501-101 68
MARGARETA WIDELL	018-31 50 28
PETER ZAFF	070-216 69 80

ANSTÄLLDA VETERINÄRERS FÖRENING – AVF

STYRELSE

Ordförande	*Telefon bostad*
HANS BOSTRÖM	070-347 85 55
Vice ordförande	
TORKEL EKMAN	018-38 44 11
Sekreterare	
URSULA WENNSTRÖM	070-942 62 58
Vice sekreterare	
MONICA LANDSTRÖM	070-211 31 37
Kassör	
CHRISTER GYLLERUP	044-10 60 51
KAJSA GUSTAVSSON	070-924 56 86
LARS-ERIK STABERG	070-604 06 45

FÖRETAGANDE VETERINÄRERS FÖRENING – FVF

STYRELSE

Ordförande	*Telefon bostad*
LENNART GRANSTRÖM	070-642 36 23
Sekreterare	
ANNE BRUNBERG	070-668 77 16
Kassör	
JOHANNA ZWENSON	0705-22 04 90
Suppleant	
BJÖRN LINDEVALL	013-27 40 81

Tidigare riksföreningar inom Sveriges Veterinärförbund (DVF, BVF, SYVF, FVET, VIAT, FVVI, DaVF) ingår från 1 januari 2006 inte längre i förbundets organisation.

SVERIGES VETERINÄRMEDICINSKA SÄLLSKAP – SVS

KOLLEGIUM

Ordförande:
PER JONSSON

Vice ordförande:
BIRGITTA LARSSON

THERESE EDSTRÖM
ARJA KAUTTO
THOMAS MANSKE
BENGT RONÉUS
BODIL STRÖM-HOLST

Sektioner inom Sveriges Veterinärmedicinska Sällskap

FÖRSÖKSDJURSSEKTIONEN

Ordförande:
THERESE EDSTRÖM

Sekreterare
AINA MOE BÄCK

HUSDJURSSEKTIONEN:

Ordförande
THOMAS MANSKE

Sekreterare
ANNA HELMER

HÄSTSEKTIONEN

Ordförande
BENGT RONÉUS

Sekreterare
JOHAN BLIX

LIVSMEDELSSEKTIONEN

Ordförande
ARJA KAUTTO

Sekreterare
ELISABET LINDAL

SMÅDJURSSEKTIONEN

Ordförande
BODIL STRÖM-HOLST

Sekreterare
LOTTA MÖLLER

Kokoo kokoon karonkan koko konkkaronkka*

Ill: Karin Åström Bengtsson

I mitten av december blev jag bjuden på en disputation med tillhörande fest. Kollegan och vännen Anna hade efter mycket möda och stort besvär slutfört sina studier för en akademisk avhandling. Vägen dit var lång och krokig, hur annars när man väljer att disputera i alternativa behandlingsmetoder vid kronisk smärta hos hund? För att mäta kronisk smärta måste man förstås först komma på hur man gör det. Och när man skall publicera resultat (som dessutom var positiva) av försök med homeopatiliknande preparat, tror ni det finns många intresserade publicerare? Akupunkturförsöket gav förbryllande resultat då även placebogruppen blev bättre. Suck! Och studien om ginseng fick uteslutas då det senare visade sig att placebon innehöll öljäst. När avhandlingen äntligen var färdigskriven följde en lång process med att få inspektörer och opponenten godkända av universitetet.

Men till slut tog Anna plats vid podiet i en av Helsingfors universitets föreläsningssalar tillsammans med en professor från Veterinärfakulteten och den engelske opponenten. Anna (som för övrigt är en personifikation av lilla My från Mumindalen både till utseende och till temperament) var påtagligt märkt av stundens allvar, lite blek och med knappt hörbar vibrato i rösten, då hon presenterade sitt arbete. Sedan följde två och en halv timmar lång grillning och Annas initiala spänning gick över till en pervers njutning; efter halva tiden ägde hon salen och mot slutet åt opponenten ur hennes hand. Jag minns speciellt Annas svar ”shit happens” till en lite kryptiskt ställd fråga av opponenten, typ ”hur hade du reagerat om resultaten hade varit annorlunda”. Jag tror ingen i världshistorien har sagt så på sin disputation. Till slut gratulerade opponenten Anna för ett utmärkt arbete och ett kram- och tårtkalas bröt ut.

Festen (som för övrigt heter karonkka på finska) på kvällen hade jag sett fram emot, vi blev tre långbord med Annas familj, vänner och kolleger och jag hade en sagolik tur med bordsplaceringen. Matti till bordet, akupunkturkompis som skriver kåserier i Finsk Veterinärtidning, och mittemot en gammal bekant och kollega Taina, en skitrolig tjej som numera studerar litteratur. Tre retoriknördar samlade, det här kunde bara bli bra. Under tiden som den läckra maten med de utsökta dryckesvarorna intogs turades vi tre om att dra roliga historier. Jag undrar om inte Tainas berättelse om en annorlunda födelsedagshälsning tog priset som kvällens bästa. Under seminkursens rektaliseringsövningar hade en studiekamrat i smyg implanterat en plastpåse i ändtarmen på Tainas ko. Hon drog ut påsen som innehöll en smurf med en bok i handen. I boken stod det ”grattis på födelsedagen, Taina”. Är hon månne den enda människan på jorden som plockat en gratulation ur en koröv?

Efter middagen höll Anna ett långt tacktal som följdes av tack till tacktalet av dem som blivit tackade i talet. Av hänsyn till opponenten talade alla engelska förutom Matti, han talade inte, han sjöng. Dansen började vid midnatt och vid 3-tiden upplöstes festen, de festsugna fortsatte hemma hos Anna, själv var jag så fylld av intryck att kusinens gästsäng kändes som det mest lockande alternativet. Tänk så roligt det var att lämna skogsbygden en kort helg och dyka in i akademikervärlden, vilken tur att jag tackade ja till inbjudan.

Ritva Krokfors Wretemark

** fritt översatt från finska: ”samla ihop hela konkarongen på doktorsavhandlingsfesten”.*

SPECIALISTKOMPETENS

Efter genomgången specialistutbildning och godkänd examination enligt C 5 har Sveriges Veterinärmedicinska Sällskap den 28 februari 2008 utfärdat intyg om specialistkompetens i hästens sjukdomar för följande veterinärer:

- Christina Björkqvist Finell
- Ida Sjöberg
- Mari Vettenranta

PERSONNOTISER

Avlidna

F överveterinär **Raine Lundh** har avlidit den 6 juni 2007. Hon föddes 1920 i Lojo, Finland, avlade studentexamen i Lahti 1940 och Veterinärexamen 1950. Hon var assistent vid Kungl Veterinärhögskolan 1950. 1956 innehade hon tjänst som besiktningsveterinär vid kontrollslakteriet i Värnamo, 1959 i Kristianstad och 1967 i Linköping där hon blev överveterinär 1973. Hon pensionerades från denna tjänst 1986.

Veterinär **Peter Waller** har avlidit den 2 februari 2008 vid en ålder av 65 år. Se in memoriam på annan plats i denna tidning.

Kåsörer sökes!

Veterinärtidningen publicerar som bekant ett veterinärt kåseri i varje nummer. Vi vill därför gärna ha kontakt med nya veterinära kåsörer som vill publicera sig i SVT. Hör av er!

Redaktionen

JORDBRUKSVERKET

Distriktsveterinärerna

Vi söker veterinärer

Tillsvidareanställning

Kungsbacka – 100 % **(dnr 06-2741/08)**

Växjö – 100 % **(dnr 06-2706/08)**

Vikariat

Vännäs – 100 % **(dnr 06-2738/08)**

Karlskrona – 100 % **(dnr 06-2739/08)**

Sollefteå – 100 % **(dnr 06-2740/08)**

Forsheda – 100 % **(dnr 06-2707/08)**

Fullständig annons och korttidsvikariat finns på Internet.

Sista ansökningsdag är 15 april 2008 om inget annat anges i annonsen.

Jordbruksverket, 551 82 Jönköping
tfn 036-15 50 00

www.sjv.se/distriktsveterinarerna
e-post: jordbruksverket@sjv.se

SVENSK VETERINÄRTIDNING
Box 12 709
112 94 STOCKHOLM

BESÖKSADRESS: **Kungsholms Hamnplan 7**
TELEFON: 08-545 558 30
TELEFAX: 08-545 558 29
HEMSIDA: *www.svf.se*

REDAKTION:
JOHAN BECK-FRIIS
ansvarig utgivare & chefredaktör
TELEFON: 08-545 558 33
MOBIL: 070-717 73 25
E-POST: *johan.beck-friis@svf.se*

SUZANNE FREDRIKSSON
journalist
TELEFON: 08-545 558 32
E-POST: *suzanne.fredriksson@svf.se*

BRITA TRYBOM
redaktionssekreterare, annonser
TELEFON: 08-545 558 34
E-POST: *brita.trybom@svf.se*

BIRGITTA AHLKVIST
redaktionssekreterare, annonser
TELEFON: 08-545 558 31
E-POST: *birgitta.ahlkvist@svf.se*

LILL OCH KJELL EFVERGREN, EXPONERA
layout
TELEFON: 08-587 630 11, 08-587 630 14
E-POST: *info@exponera.net*

WIKSTRÖMS TRYCKERI AB, UPPSALA
tryckeri

ISSN 0346–2250

UTGIVNINGSDAGAR 2008		SENASTE DAG FÖR ANNONSMATERIAL
1	22 JANUARI	2 JANUARI
2	12 FEBRUARI	22 JANUARI
3	4 MARS	12 FEBRUARI
4	1 APRIL	4 MARS
5	22 APRIL	1 APRIL
6	13 MAJ	18 APRIL
7	3 JUNI	13 MAJ
8–9	24 JUNI	3 JUNI
10	12 AUGUSTI	22 JULI
11	2 SEPTEMBER	12 AUGUSTI
12	23 SEPTEMBER	2 SEPTEMBER
13	14 OKTOBER	23 SEPTEMBER
14	4 NOVEMBER	14 OKTOBER
15	25 NOVEMBER	4 NOVEMBER
16	16 DECEMBER	25 NOVEMBER

MANUSSTOPP FÖR ARTIKLAR:
En vecka före senaste dag för annonsmaterial.
Mer information finns på www.svf.se

SVENSK VETERINÄRTIDNING
Prenumerationspris 2008
*Sverige: 1 110 kronor + moms.**
Europa: 1 430 kronor + moms, i EU.
Utanför Europa: 1 610 kronor.
**Medlemmar i förbundet har 250 kronor i rabatt*

FACKPRESSUPPLAGA 2007
– 3 000 EX

FÖRBUNDSKANSLIET *se sidan 3*